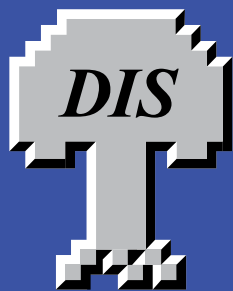

nr 85
2009-06
25 kr

DISKULOGEN

med Släktforskarnytt

Utvandrarnas Hus

Medlemstidning för
Föreningen DIS:
Föreningen för dator-
hjälp i släktforskningen

Säkerhetskopiering
MED HJÄLP AV DISGEN 8.2

TRANSPORTER INNAN BIL & JÄRNVÄG

26 000 medlemmar | Digitala böcker på internet

innehåll

Kort & gott	4
Sune Johansson – 26 000:e medlemmen	5
DNA-test visar släktskap	6
Runeberg.org	10
Våra medlemmar	13
Macspalten	14
Transporter innan bil och järnväg	17
BERGSLAGEN – ett kapitel för sig	21
Utvandrarnas Hus	22
Forsfärder i Boden	26
Information om Lär dig mer om DISGEN	29
Lär dig mer om DISGEN	30
Släktforskningens Dag i Uddevalla	35
Insändare	37
Genealogiska föreningen	38
Faddrar	40
Styrelsen	41
Regionföreningar	42

Tidningen publiceras efterhand även på hemsidan.
Nästa nummer kommer ut i september. Sista dag att lämna
material till tidningen är 12 augusti.

Foto: Werner Huthmacher
© GEC

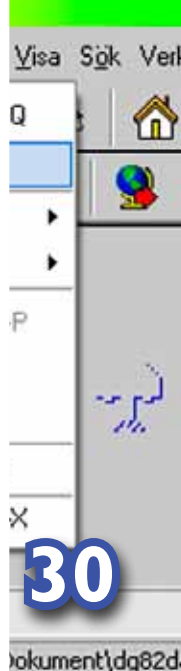
omslagsbild

5

26

30

10

17

22

6

© PRNewsFoto/Ancestry.com

På 70-talet skrev min käre far en lärobok om infektionssjukdomar. Han skrev sida efter sida på sin elektriska skrivmaskin. Enstaka feltryckningar gick att rätta med rader-tangent och raderband. Om mer text skulle ändras fick han skriva om sidan från början. När så hela boken var färdigskriven, skickade han in boken i ett rekommenderat paket till förlaget. Trots detta kom boken inte fram till förlagsredaktören!

I dag talar vi om hårddiskkrascher och försvunna mejl-brevlådor. Varför vet jag inte, men en natt drömde jag att min dator hade blivit stulen. I tillståndet mellan dröm och vakenhet började jag gå igenom vad som försvunnit. Vad hade jag för information i datorn som inte var säkerhetskopierad? Min e-post ligger kvar på servern så där var det ingen fara. Däremot hade det försvunnit en del bilder som inte blivit säkerhetskopierade. Hur var det med släktforskningen? Jag blev allt oroligare och vaknade svettig den morgonen.

Tänk på hur IT-beroende vi har blivit under de sista 10–20 åren. På 70-talet var kopieringsmaskiner nymodigheter. Sedan kom datorerna på 80-talet. Sedan har e-post, internet, digitala kameror, bredband och mobilt dito följt i rask takt. All information hamnar i datorerna, men hur mycket hamnar på papper? Har du dina forskningsresultat bara i datorn eller skriver du ut dem på något sätt?

Ett särskilt problem i sammanhanget är ju att en del av materialet man har i sin dator är pressmaterial, d.v.s. det visar hur det ser ut just idag. När man gör rättningar försvinner de felaktiga uppgifterna. I efterhand kan det vara svårt

att veta varför uppgifterna var fel och varför de blev rättade. Egentligen är det samma problem med den svenska folkbokföringen. Det går bra att få reda på hur det ser ut idag. Det är svårare att få reda på när ändringar skedde och varför.

När man talar om säkerhetskopiering, så talar man oftast om hur man ska säkerhetskopiera filerna på dator. Hur ofta man ska göra det, var kopiorna ska ligga o.s.v. Det är väl klokt att ha kopior på minnespinnar, DVD, externa hårddiskar eller filareor på nätet. Det går också att göra olika typer av kopior vid olika tillfällen. Jag tror dock att man ska tänka säkerhet på ett bredare sätt. Jag ser det som en säkerhetskopia att varje nyår skriva ut min antavla på papper. En fördel är att man i efterhand kan se när man fann olika uppgifter. Ett annat sätt att kopiera är att skicka in en kopia av sin forskning till DIS Arkiv. Ett tredje sätt är att skriva en släktbok (i ett eller flera exemplar) och ge bort.

Hur gick det då för min far? Det fanns inget annat att göra än att skriva om boken från början. Han hade i och för sig en karbonkopia, men den var bitvis oläslig p.g.a. rättning. Resultatet blev en helt ny omarbetning av läroboken, så den första utgåvan var i själva verket den andra.

Passa på att under en regnig semesterdag göra en säkerhetskopia på ett nytt sätt.

Diskulogen är medlemstidning för Föreningen Dis: Föreningen för datorhjälp i släktforskningen.

FÖRENINGEN

Föreningen Dis,
Gamla Linköping
582 46 Linköping
Telefon: 013-149 043

Fax: 013-149 091

dis@dis.se, www.dis.se

PG: I 40 33-5, BG: 5009-6742

Medlemsavgift: 130 kr per år.
Famijlmedlem: 65 kr per år.
EXPEDITION & FORSKARSTUGA
Hovslagaregatan 3,
Gamla Linköping
Öppet månd–fred kl 9–16.
Kansliet lunchstängt kl 12–13.
Ring gärna före besök!

KANSLISTER

Ragnild Bergström och
Gull-Britt Andersson.

**WEBBREDAKTÖR OCH
VERKSAMHETSLEDARE**

Mikael Olsson, 013-149 043
webmaster@dis.se

REDAKTÖR

Anna Linder, diskulogen@dis.se
Burliden 7, 937 92 Burträsk
0914-520 062

ANNONSERING

Kontakta redaktör Anna Linder.

ANSVARIG UTGIVARE

Olof Cronberg

UPPLAGA

29 000 exemplar.

UTGIVNING

4 gånger per år.

TRYCK

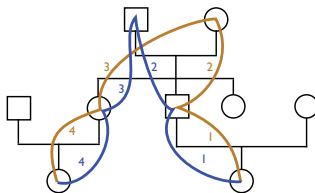
Sandvikens Tryckeri

ISSN 1101-3826

Räkna ut släktskap

I artikeln *Räkna ut släktskap* i Diskulogen nr 84 är formeln felaktigt återgiven. Räkneexemplen är däremot korrekta. Formeln ska se ut så här:

$$R = \sum (1/2)^n$$

Falbygdsanor

Falbygdsanor är en webb- och samlingsplats om och för Falbygden. Här finns information och länkar om bygden. www.falbygdsanor.se

FALBYGDS
ANOR.SE

Vem tror du att du är?

Vem tror du att du är? är slut för säsongen men kommer tillbaka redan i höst med fem nya program. En av dem vi då får se söka efter sina anfäder är skådespelaren Claes Malmberg. I väntan på nästa omgång av serien på svenska visar SVT sex program ur den brittiska förlagan *Who do you think you are?*. Vi kommer att få se välkända brittiska skådespelare och tv-personligheter söka sina rötter via kända och okända anfäder.

Först ut är författaren, komikern, regissören, programledaren och skådespelaren Stephen Fry. Därefter kommer vi även att få se Jeremy Irons, Nigella Lawson, John Hurt och Jane Horrocks.
www.svt.se

www.fsffalbygden.se

Anbytarforum är åter fritt!

Det är nu åter fritt att skriva och delta i diskussioner om släktforskning och närliggande ämnen på Anbytarforum. Det blir dock fortfarande obligatoriskt med användarkonto.

Förbundet ser gärna att man istället frivilligt bidrar till Rötters Vänner.

Anbytarforum

Sörmländska Släktforsarmässan

Lördagen 17/10, 9.00–17.00
 Munkteilmuseet, Eskilstuna.
 Utställare från föreningar och företag finns på plats. Föreläsning med spännande och intressanta produkter för släktforskaren.
<http://slaktforsarmassan.esf.se>

FIND A GRAVE

Find a Grave är en amerikansk sida där man kan hitta släktens, vänners och kändisars sista viloplats. Med miljontals namn och bilder är det ett ovärderligt verktyg för släktforskare och familjehistoriker. *Find a Grave* innehåller mycket information inklusive bilder, biografier och datum. Det går att lämna virtuella blommor på gravstenen man besöker, vilket fullbordar känslan av att besöka en kyrkogård.
www.findagrave.com

Legend Seekers

En amerikansk tv-serie om vanliga människors släkthistorier har startat. På seriens hemsida kan man ladda upp egna berättelser och se andras.

www.legendseekers.com

Träffar i Arvika

Värmlands Släktforskarförening i Arvika startar släktforskarträffar på försök.

Vi träffas den första måndagen varje månad, 17–19 i Tysta Rummet, Arvika Bibliotek. 2009 är det möten 7/9, 5/10, 2/11 och 7/12.

www.genealogi.se/varmland

Runo Palmgren, Sune Johansson och Carl-Olof Sahlin

SUNE JOHANSSON 26 000:e medlemmen

Firade medlemmar

20 000	Margareta Lind, Västerhaninge	2004 juli
21 000	Ginny Bjelkborg, Strömstad	2004 december
22 000	Hans-Ove Kjellberg, Vellinge	2005 juli
23 000	Berith Bodelsson, Tullinge	2005 december
24 000	Ulrika Åkesson, Trollhättan	2006 augusti
25 000	Gösta Samuelsson, Åkersberga	2007 mars
26 000	Sune Johansson, Huddinge	2009 juni

Dis-Öst hälsade Dis 26 000:e medlem välkommen under ett onsdagsmöte i Huvudsta. Sune Johansson i Huddinge började att släktforska i början av året och blev medlem i mars.

TEXT: Runo Palmgren, Carl-Olof Sahlin

BILD: Dis-Öst

Som traditionen bjuder presenteras den medlem som gör att Dis får börja räkna antal medlemmar med ett nytt tusental. Ulrika Åkesson blev Dis 24 000:e medlem och presenterades i augusti 2006 (nr 73)

I mitten av mars fick Dis sin 26 000:e medlem – Sune Johansson. Sune har varit folkhögskolelärare i hela sitt vuxna liv. I grunden är Sune egentligen teolog med inriktning på grekiska, nya testamentet och antikens historia. Han har också varit intresserad av, och studerat, all slags historia såsom kyrkohistoria, idéhistoria, kulturhistoria, litteraturhistoria och filmhistoria. Sune har film som specialintresse och har samlat runt 3000 filmer på VHS och DVD.

– Intresse för släktforskning har alltid funnits eftersom min mamma har berättat mycket, så långt tillbaka i tiden som hon minns, säger Sune. Det hänger väl ihop med mitt intresse för historia och med att ha personliga rötter som man kan referera till.

Hembygden

Vi frågar mötesdeltagarna om de hör varifrån Sune kommer. När Sune säger *Clas Ohlson* svarar man samfällt – Insjön!

– Jag kan bara säga, att jag har en speciell relation till Clas Ohlson. Han är visserligen mycket äldre än jag, men han och min pappa var födda på samma dag, samma år och gick i skolan tillsammans.

– Min pappa var typograf och arbetade på ett tryckeri som Clas halvbror ägde, så han tryckte *Clas Ohlson*-katalogen på 20-, 30- och 40-talet och monterade också vevgrammofoner åt Clas på 30-talet. Min mamma städade på 60-talet Clas Ohlsons privata hem, så familjen har haft mycket med honom att göra.

» *Intresse för släktforskning har alltid funnits eftersom min mamma har berättat mycket...* «

– Som ni kanske vet, så finns det en annan berömd man från samma socken, som hette J P Andersson men tog sig namnet Åhlén efter en socken som heter Åhl.

Åhlén började 1899 med att sälja bilder av kungafamiljen och byggde upp ett postorderföretag på 10 år. 1909, när det gjordes en statistik över poststationernas avsända paket, var ordningen Stockholm, Insjön, Göteborg och Malmö.

När Åhlén & Holm flyttade till Stockholm 1915 hade de satt namnet Insjön på kartan och gjorde det lätt för Clas Ohlson och andra som startade postorderföretag. Många företag i grannsocknarna tog Insjön som postadress och blev framgångsrika.

Släkten och anor

Sune började släktforska för två månader sedan – när han fyllde år. Hans mamma kommer från Gagnef och pappan är från Ål. Sune har kommit ner till 1700 på båda grenarna.

Dalarna är ett mycket trevligt landskap att släktforska i eftersom Johannes Rudbeckius såg till

att prästerna skrev ordentligt.

Sune bekräftar tesen, men påpekar att han faktiskt nyligen hittat en notering som var fel. En kvinna som dött fick heta Anna istället för Karin.

– Efter några månaders släktforskning har jag insett att folk inte lämnade socknarna, utan det är bara byar man flyttar mellan, oftast i samband med giftermål, säger Sune. 🐼

TEXT: Anna Linder, ancestry.com

BILD: PRNewsFoto/Ancestry.com

DNA-test visar släktskap

Chris Haley och June Baff Black
träffades för första gången i Lon-
don den 28 februari 2009.

Författaren till *Rötter*, Alex Haley, har
skotska rötter! Det visar resultatet av
ett DNA-test som hans brorson Chris
lämnat till Ancestry.

Den amerikanske författaren Alexander Murray Palmer Haley föddes 1921 och dog 1992. Han gick i College i North Carolina och började sedan tjänstgöring i den amerikanska kustbevakningen 1939. Under de 20 år Alex tjänstgjorde i kustbevakningen steg han i graderna och fick till slut den nyinsatta befattningen *Chefjournalist*. Från och med 1959 arbetade han som frilansjournalist. Han gjorde många kändisintervjuer i *Playboy*-magasinet och blev senare redaktör för *Reader's Digest*.

Rötter

Boken *Rötter* – berättelsen om en amerikansk familj publicerades 1976 som en roman löst baserad på hans egen familjehistoria. Den börjar med att Kunta Kinte kidnappas 1767 i Gambia och transporteras till Annapolis, Maryland för att säljas som slav. Boken följer kommande generationer och slutar sedan med Alex Haley själv.

Haley påstod att han var Kunta Kintes ättling i sjunde generationen och att hans research, resor över världen och skrivande hade tagit 10 år. Han reste till byn Juffure, där Kunta Kinte växte upp och lyssnade när stamhistorikern berättade om hur Kinte tillfångatogs. Haley spårade även dokument om skeppet *The Lord Ligionier*, som förde hans förfäder till Amerika.

Rötter publicerades på 37 språk och gav Haley ett specialkonstruerat Pulitzerpris. Boken blev snabbt även en populär TV-serie som hade 130 miljoner tittare i USA, ett publikrekord vid den tiden. Serien sändes efter några år även i Sverige. Människor blev intresserade av sin släkthistoria genom denna serie som inspirerade många amerikaner att vara stolta över sitt arv. Redan 1979 sändes en fortsättning på TV-serien i USA.

Vid sin död arbetade Haley med en ny historisk roman baserad på en an-

Utgivet på svenska
 Malcolm X Självbiografi 1971
 Rötter 1977
 Alex Haleys Queen 1995
 Mamma Floras familj 1999

nan gren av familjen. Boken slutfördes av David Stevens och publicerades som *Alex Haleys Queen*.

Haley var gift tre gånger under sitt liv. Han dog av en hjärtattack 1992 och lämnade efter sig en son och två döttrar: Lydia Ann, William Alexander och Cynthia Gertrude, samt fyra barnbarn.

Plagiering

1978 anklagades Alex Haley för plagiering. Efter att ärendet behandlats i domstol betalade han \$650 000 i skadestånd till författaren och antropologen Harold Courlander. Haley anklagades för att ha använt över 80 stycken från *The African* i sin bok *Rötter*.

I Courlanders stämningsansökan stod det: "Utan *The African* hade *Rötter* varit en mycket annorlunda och mindre lyckad roman. Det är

möjligt att Haley inte ens hade klarat av att skriva *Rötter* utan *The African*. Haley har kopierat språk, tankar, attityder, idéer, stilaspekter, intriger händelser, situationer och karaktärer."

Haleys släktforskning

Alex Haley sade själv att hans romaner är en blandning av fiktion och fakta, men att de baseras på hans släkthistoria. Hans uppgifter bestrids dock av olika släktforskare då årtal och namn inte stämmer. Ett exempel är att slaven Kunta Kinte, som fick namnet Toby, enligt Haley åkte till Amerika 1767, men enligt andra fanns i Amerika redan 1762.

Tack vare ny teknik finns det nu faktiska bevis som stödjer vissa delar av Haleys forskning.

DNA-testet

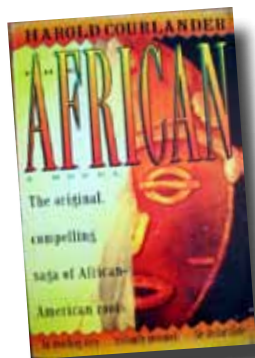
I februari 2009 fick Chris Haley, 46, son till Alex Haleys bror Julius, ett mejl från en kvinna i Skottland. June Baff Black,

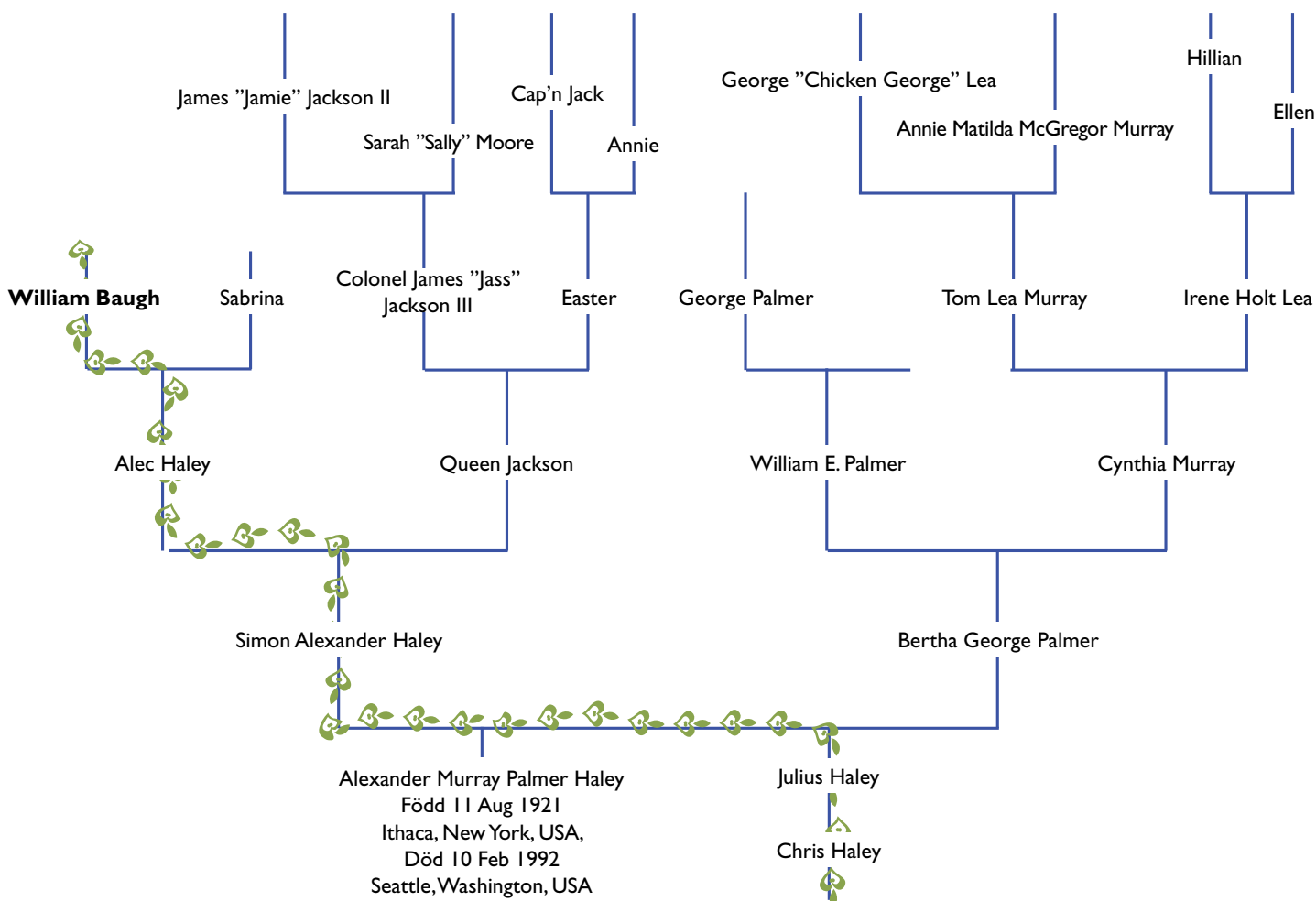
49, hade skickat in sin pappas DNA till Ancestry och meddelade nu Chris att deras DNA matchade varandra. Enligt DNA-resultatet levde Haleys och Blacks gemensamma anfader i Skottland under 1600- och 1700-talet.

June Baff Black inspirerades att börja med släktforskning genom BBC:s serie *Who Do You Think You Are?* Chris Haley flög till London i februari för att träffa sin nyfunna släkting på mässan *Who Do You Think You Are? Live!*

– Genom sin bok *Rötter* tände min farbror ett intresse för forskning i det förflutna. DNA-prov kan hjälpa en i sökandet och göra en stolt. Att kunna ta reda på att man härstammar från en annan del av världen, och att träffa en person som delar ens härstamning, är en fantastisk upplevelse, säger Chris Haley som är chef för *Study of the Legacy of Slavery* vid Maryland State Archives.

Muntliga traditioner berättar att en gren av släkten Haley härstammade från

en slavkvinna och en vit man i Alabama. DNA-resultatet styrker därmed även Alex Haleys släktforskning, som spårade släkten bakåt till en Baugh (Baff), som arbetade som övervakare på ett slavplantage i Alabama. Denne Baugh och en slavkvinna fick en son som sedan blev pappa till Haleys farfar. Historien återges i *Alex Haley's Queen*.

– Matchningen av Haley och Black är ett perfekt exempel på hur DNA-prov kan vara mycket användbart i arbetet med familjens historia, särskilt i fall av afrikansk-amerikansk forskning där traditionella kanaler ofta inte ger något, säger släktforskaren Megan Smolenyak.

Genetisk genealogi

Genetisk genealogi är en teknologi som avslöjar släktskap – en genetisk koppling till individer som du är släkt med. Ancestrys DNA-prov testar manliga eller kvinnliga linjer genom att studera antingen Y-kromosomen, som ärvs från

far till son, eller mitokondrie-DNA, som ärvs från mor till barn. Ancestrys DNA-tjänst jämför resultaten från ett DNA-test med tusentals andra människor som gjort samma test, identifierar möjliga träffar runt om i världen och ger motparten detaljer om sina urgamla anor.

– Detta är ett perfekt exempel på vad ett enkelt munskrap kan göra, säger Tim Sullivan, vd för The Generations Network, Inc., moderbolag till *Ancestry.com*. DNA-prov använder vetenskap på ett sätt som gör att människor kan utforska sina anor även när traditionell släktforskning inte fungerar och även koppla ihop dem med levande släktingar de inte visste fanns.

Ancestrys Y DNA-test använder 33 eller 46 markörer och kostar från ca 605 kr. Mer information finns på Ancestrys DNA-sida www.dna.ancestry.com. Information om DNA i släktforskningen finns även i Diskulogen nr 80. 🌿

Ancestry

Ancestry har lokala webbplatser i nio länder och över 7 miljarder namn och 27000 registrerade samlingar har digitaliserats och gjort tillgängliga online under de senaste tio åren. Sedan i juli 2006 har Ancestrys användare skapat 9,3 miljoner släktträd med 915 miljoner profiler, 18 miljoner fotografier och berättelser. I *The Generations Network* ingår också *myfamily.com*, *MyCanvas.com*, *Rootsweb.ancestry.com*, *dna.ancestry.com*, *Genealogy.com*, *Family Tree Maker* och *Ancestry Magazine*. Fler än 7 miljoner unika besökare spenderade över 3 miljoner timmar på en TGN-webbplats i januari 2009.

TV

Se TV-inslag om Haleys DNA-test på www.rootstelevision. Skriv in *Haley Baff* i sökrutan för att hitta programmet.

Se klipp från TV-serien *Rötter* på sidan www.warnervideo.com/rootsthedvd > Video

Kunta Kinte – Alex Haley Foundation
Hemsida om Haley www.kintehaley.org

De antecknade namnformernas antal är:

mansnamn 859,
kvinnonamn 858.

Som de mest populära namnen visa sig följande:

Mansnamn i %	Kvinnonamn i %
Karl 9.4	Maria 6.1
Gustaf 7.0	Charlotta 5.6
Johan 5.8	Anna 4.8
Fredrik 4.5	Sofia 4.2
Vilhelm 3.9	Augusta 3.1
Axel 2.9	Elisabet 3.0
August 2.6	Karolina 2.9
Otto 2.5	Levisia 2.4
Adolf 2.5	Fredrika 2.4
Erik 1.9	Katarina 2.3

I boken *Förteckning öfver svenska dopnamn* (1888) kan man se att Karl, Maria och Charlotta var de populäraste namnen i slutet av 1800-talet.

tresse för en, får annat liv. Och i samma mån bli våra egna gärningar mera intressefyllda...

...Ibland talade Pelle om vad han visste utan att vara tillfrågad. Det kunde hända, att han en dag sade: »Jaha, i dag hade farmor fyllt 68 år, om hon fått leva.» »Nej, vad säger du pojke», sa då mor. Och så blev det vit fin linneduk på middagsbordet – i vanliga fall var det vaxduk – och det vankades efterrätt, som om det varit söndag.

Lars Lunells bok *Från Siljans Sagoland* recenserar i *Fataburen*, kulturhistorisk tidskrift från Nordiska Museet [3]. En tidskrift som kan bjuda på mycket intressant information om olika orter.

Förutom *Svensk Läraretidning* (1891–1935) och *Fataburen* (1906–1930) kan *Svenska Turistföreningens årskrift* (1886–1935) rekommenderas, särskilt för beskrivning av orter och omgivning.

Om du har funderingar kring gamla ord och uttryck kanske du hittar svaret i *Svenskt dialektlexikon: ordbok öfver svenska allmogespråket* (1867).

Det finns böcker med emigranternas ögonvittnesskildringar, texter som beskriver allmänt hur livet var förr, uppslagsverk, statistik och mycket mer.

Ett år i Sverige

I boken *Ett år i Sverige* (1864) beskrivs alla större socknar i varje landskap, och dess invånare [4]. Här följer ett citat där man beskriver skillnaden mellan västra och östra Dalarna.

I lynnet skilja sig äfven dessa båda trakters invånare. Vesterdalkarlen är mera lätt och gladlynt samt bar i sina seder mycket som liknar Norrmännen. Dess lekar äro mera lifliga. Den vackra Hallingdansen, en, som namnet utvisar, Norsk nationalpolka, får man der se utföras med en förvånande ledighet och vigbet i språng och rörelser. Österdalkarlen deremot förefaller mera tung och allvarsam. Men äfven inom dessa områden, ofta mellan närgränsande socknars allmoge, röjes i seder, bruk, själförmögenbeter och till och med kroppsbildning (såsom mellan Rättvik och Mora) en så stor olikhet, att man skulle nödgas antaga till dess förklaring flere i de äldsta tider hit skedd invandringar af olika folkstammar, hvarom likväl våra fornäfver icke lemna någon upplysning.

Dessa skiljaktigheter, som äfven betecknas af socknarnes olika klädedrägt, underbållas ännu sorgfälligt, synnerligen derigenom att giftermålen vanligtvis inskränka sig inom socknen, ofta byn. Byarne äro här mycket stora och folkrika...

De för denna allmoge gemensamma karaktärsdrag äro öppenhet, Svenskt allvar, redligt sinne och ett ljus, ofta skarpt förstånd, hvilket icke sällan framlyser i deras qvicka och fintliga svar. Med yttre sträfbet förena de en varm känsla för billighet och rättvisa. Deras kärlek till frihet yttrar sig i en lugn vaksambet öfver egna rättigheter, utan småaktig afundsjuka öfver andras företräden. 🐼

4

3

Lars Lunell, Från Siljans sagoland. Berättelser från Dalarna, Stockholm 1912.

Boken innehåller utgöres öfvervägande af noveller med folkliksbilder som underlag och med motiven omödelbart hämtade ur dalarnas hemlif, hvilka likvärdigt emellanåt äro väl romantiskt återgifna för att verka öfvertygande; dock gifva de äfven i denna form en god inblick i folkets lif och förtre många drag af kulturhistoriskt intresse. Författaren, hvilken själf är dalkarl och väl förtrogen med de förhållanden han skildrar, har med synbar kärlek och intresse emfattet sitt ämne. Bäst lyckas författaren, när han ännu den något sentimentalt romantiska stilen och berättar enkel och öfent, såsom t. ex. i den ur dräkthistorisk synpunkt intressanta berättelsen »Hvud Håltens-Erik fick utstå för sina långbyxor, hvilka skildring verkar såsom tagen direkt ur levande lifvet.

I berättelsen »Dalkullan» begår nog författaren en anarkonien, när han sid. 52 låter en del af de till kyrkan vandrande tänka: »Äh! när så mycket skönt i hvarje ålder Af slagen och lifvet sig förflyter etc. Versen är sannligen lånad ur 1819 års psalmbok och har till författare J. O. Wallin, som, född 1779, blott var nio år gammal, när den skildrade händelsen tänkes inträffa.

Af speciellt intresse är bokens sista berättelse »Om Blåskulladern», där det utan alla romantiska stympningar redogöres för det såväl under äldre tider i Dalarna grasserande trolldomsväsendet som för Blåskulladerns senaste upplammanden i dalsbygderna: i Gagnef och Mockfjärd år 1858 och i Floda år 1872. Dessa till stor del på direkta berättelser från allmogens grundade skildringar kompletteras på ett lyckligt sätt förut befunnit litteratur i ämnet.

L. Hög.

SVENSK LÄRARETIDNING.

H. T. . . . 1. 1–3) Nog kan dylik skola anordnas, men statsbidrag härfor kan nog ej erhållas. 4) Meningen var ju icke, att adresser: Efraim Thomsson och Maria Andersson, Stenkulla, 4 okt.

Vigde.

Folkskolläraren Lars Lunell i Gagnef och folkskollärarinnan Hilja Velin i Halmstad.

Född.

Elna och Anders Åhlunds dotter, Gustaf Adolfs skolas & Kristianstad, 11 okt.

Döde.

Skollärarinnan Matilda Kristina Åstrand, Säbrå & Bondsjö, 2 okt., 26 år.
F. d. folkskolläraren N. G. Frick, Ronneby, 27 sept., 70 år.
Anna Berglund, född Carlberg, Kvistbro, 6 okt., 27 år.

1

2

Lars Lunell.

F. folkskolläraren Lars Lunell, numera bosatt i Leksand, flyder den 30 aug. 70 år.
L. är född i Malmung 1838, avlade folkskollärarexamen i Karlstad 1862 och erhöi befattnings som ord. folkskollärare i Mockfjärd samma år och därefter i Gagnef. År 1912 avskick han med pension efter att ha verkat i skolans tjänst i 39 år. Vid avskedet erhöi L. Patriotiska sällskapets guldmedalj.
L. är mest känd såsom författare. År 1912 erhöi han Svenska akademien officiella pris för boken »Från Siljans sagoland». Även i flera andra böcker har han skildrat dalfolkets liv.

Nu ännu lägre pris!

HELÅR
1 395:-

Beställ på www.genline.se

Hitta dina rötter!

I Genlines digitala bildarkiv finns de historiska kyrkböckerna från 1600-talet fram till 1897. Nu kompletteras arkivet i rask takt med material till och med 1937. Besök Genlines hemsida för att se vad som finns i just din församling.

Du har väl inte missat GIDx som gör det lättare att släktforska? GIDx är en sökfunktion i Genline FamilyFinder som gör det möjligt att söka efter platser som byar, gårdar och torp. Detta underlättar när du snabbt vill hitta till rätt sida i husförhörslängderna. Mer än 4 miljoner platsnamn, cirka 40 procent av materialet, är nu registrerade!

I Genline FamilyFinder 3.0 finns även texttolkning som gör att du kan dela med dig av din forskning genom att texttolka uppgifterna om dina förfäder.

Vi har sänkt priset för alla medlemmar i släktforskarföreningar anslutna till Sveriges Släktforskarförbund och som medlem i DIS betalar du nu endast 1 395 kr för ett helårsabonnemang på de digitala kyrkböckerna. Du sparar 600 kr! (Ord. pris 1 995 kr).

Beställning av abonnemang och andra produkter gör du på www.genline.se där du även kan läsa mer om Genline samt hitta information om nyheter och erbjudanden.

GENLINE.SE

Frågor

Vilket släktforskningsprogram använder du? Vilka är de bästa programfunktionerna?

Vilka andra fritidsintressen har du? Rekommendera några favoriter inom litteratur- och underhållningsområdet? Vilken är din favoritmat och favoritårstid?

Var i Sverige finns din släkt? Har du andra intressanta släktforskningsresultat att berätta för oss? Har du kört fast eller har något annat problem med någon släktgren?

Robert Wahlström
medlem 0966

Jag använder DISGEN eftersom det är ett levande program som ständigt utvecklas. Har provat andra liknande program under årens lopp, men DISGEN har alltid fungerat bäst som ett nav i mitt arbete.

Jag och min fru kombinerar gärna vårt historiska intresse med släktforskningsresor. Läsandet är stort i min tillvaro. I övrigt är jag mångsysslare och ohämmat nyfiken på det mesta. Som nybliven pensionär har jag fallit in i min gamla utbildning och verksamhet som konstnär i större grad.

Min släkt på svärdssidan har sina rötter bland bergsmän i norra Östergötland. Mitt släktled övergick till att bli bl.a. militärer, med förflyttningar runt om i riket. Därför är mitt led skåningar idag. På spinnsidan har jag rötter i Nordnorge kring Ofoten och Troms fylke. När det gäller efterforskning kring min släkt har jag aldrig haft det särskilt lätt. Därför har jag också ett ganska unikt material. I mina släktled trängs allt från kejsare, presidenter, handelsfolk och lärda till statare. Någon mördare och ännu fler galenpannor förekommer. Närmast skall jag rensa upp och förbättra mitt insamlade material och vänta med spänning på den nya versionen av DISGEN.

Robert Wahlström, 60 år, bor på Limhamn. Pensionerad redaktör, konstnär och kärnkraftsingenjör. Har släktforskat i 37 år och varit medlem i Dis i stort sett från början.

Rolf Persson
medlem 16045

Jag använder DISGEN. Släktskapssök ger oväntade och spännande resultat

Mina intressen är släktforskning och resor. Spännande resmål är t.ex. Nordkalotten och Bay of Islands, Nordön, på Nya Zeeland. Jag äter helst min egen slottsstek med gelé och hasselbackspotatis. Det finns massor av bra böcker, men just nu hör Marianne Fredriksson till favoriterna. Jag lyssnar gärna till *Hootenanny singers*.

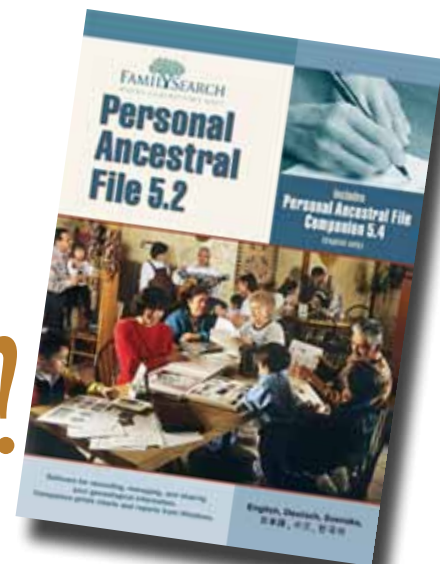
Västerbergslagen är en värld jag aldrig skulle mött utan släktforskningen (se artikel i Diskulogen). Jag håller just nu på att "städa" för att ordna källhänvisningarna lite tydligare. Jag arbetar även om vissa av HTML-mallarna i DISGEN. (Hoppas det inte är förbjudet!) Jag forskar också mycket i västra Sverige t.ex. runt Vårgårda, Strömstad-Tanum, och Kinnared/S Hestra. Även Leksand har delar av mitt anträdd.

Liksom för de flesta andra forskare förkommer USA tämligen flitigt. Dessutom har jag grenar mot Nya Zeeland.

Rolf Persson, 58 år, bor i Olskroken. Han arbetar som LoL operatör. Han har släktforskat i drygt 15 år och varit medlem i Dis sedan 1994.

Hur säker är säkerhetskopian?

En femton år gammal säkerhetskopia kunde användas tack vare att även programmet sparats på skivan.

HELGE OLSSON
helge@dis-syd.se

<http://kulturenanderslov.se/helge/>

Fredagen den 13 mars fick jag ett telefonsamtal från en bekymrad släktforskare i Västerås. Han hade sin forskning från början av 90-talet – skapad på en Macintosh-dator med operativsystem 7 och i släktforskningsprogrammet *Personal Ancestral File* 2.3.1. från 1994 – säkerhetskopierad på en CD. Programmet finns i dag i version 5.2

Intresserade släktingar och vänner önskade ta del av hans uppgifter om släkten. Men – vem har en dator med CD-läsare som kan läsa en CD skapad i början på 1990-talet på en Mac med Operativsystem 7?

Hittade dator på museum

Av en god vän hade han fått veta att det fanns ett litet Mac-museum/Apple Itaceum nere i Skåne – där kanske det kunde finnas en dator med den efterfrågade bestyckningen, som kunde läsa CD:n.

Jodå – det fanns en sådan dator på museet, CD:n öppnades – och som tur var, så fanns också *Ancestral File* 2.3.1-programmet på CD:n. Det var mycket förutseende att också spara programvaran tillsammans med forskningsmaterialet. Programmet öppnades och gedcom-filer skapades.

Nu var det spännande – kunde GEDCOM-filerna läsas av moderna program, som t.ex. DISGEN 8 och Reunion 8? Tes-

- Skickar man sedan också sina uppgifter till Dis Arkiv – som lovar att hålla materialet läsbart för framtida medier

» ... du ska ha testamentet påskrivet och liggande bland dina egna viktiga papper hemma, så att anhöriga ser din vilja. «

ter utfördes, med utmärkt resultat i de båda programmen – nu fanns allt läsbart och kunde presenteras för de intresserade släktingarna och vännerna.

Säker säkerhetskopiering

I Ole Bjørn Darruds test av 14 st. släktforskningsprogram, i den danska tidskriften *Slægt & Data*, från september 2003, beträffande import och export via GEDCOM – fick *PAF* bra kritik och kom på tredje plats efter *The Master Genalogist* och *Cumberland Family Tree*.

Vad kan vi nu dra för slutsats av det som beskrivits ovan?

- Spara släktforskningsprogrammet tillsammans med forskningsuppgifterna.
- Konvertera regelbundet till nya medier, operativsystem, program och maskiner, etc.
- Spara också uppgifterna som GEDCOM.

– så är uppgifterna säkrade och tillgängliga i framtiden.

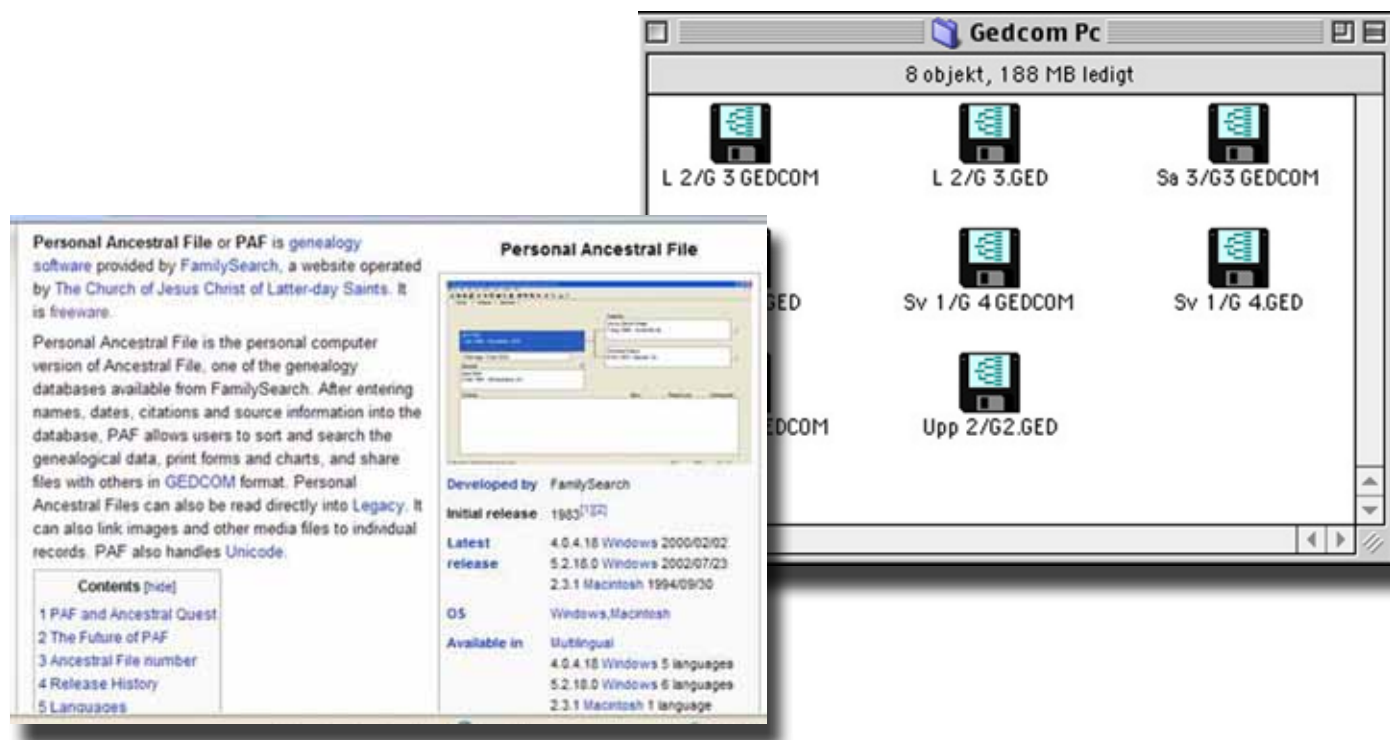
Skicka utdrag till Dis Arkiv

Kjell Weber, som ansvarar för Dis Arkiv, förklarar nedan hur man gör ett utdrag till Dis Arkiv.

– Om man har PC-dator och DISGEN så gäller att man gör en *Säkerhetskopiering* i DISGEN. Det är då bra om man bockar för så att även foton m.m. kommer med. Personer som har andra program sänder en export av sitt material i form av GEDCOM-fil.

– Hur man sedan sänder materialet, beror på hur stor filen blev. En del bifogar filen med e-post och andra bränner den på en CD-skiva.

– Då jag fått en fil och ser att jag kan läsa den och hantera den, återsänder jag via vanlig post ett avtal för signering. Se-

dan är saken klar och materialet är säkrat för eftervärlden.

– Det är meningen att du ska ha testamentet påskrivet och liggande bland dina egna viktiga papper hemma, så att anhöriga ser din vilja.

För att Kjell ska kunna läsa och hantera GEDCOM-filen från Reunion, måste den sparas som en Windows-fil – eftersom Kjell använder PC.

Hur man skapar en GEDCOM-fil i Reunion kan läsas i Diskulogen nr 75 från december 2006 som finns att ladda hem från www.dis.se.

En fråga om Chronica

I senaste numret av Diskulogen står det på sidan 17 om gratisprogrammet Chronica. När jag laddade hem det fanns en beskrivning av hur det skulle installeras och i den stod det att man skall sänka säkerheten. Det verkade konstigt, och även att det inte var ett vanligt program utan något som skulle in i Excel och Word. Är ni säkra på att detta inte är en form av spionprogram som kan tanka hem uppgifter för att sedan sälja?

Jag är inte så kunnig i datorns inre teknik men har lärt mig att man skall vara försiktig. Hälsningar Tore

Programutvecklaren svarar här intill. 🍏

CHRONICA

Tore, du gör alldeles rätt i att vara försiktig med främmande program som du inte känner till. Låt mig därför säga några ord om Chronica. Programmet finns mer utförligt beskrivet i *Diskulogen* nr 80, har funnits ett par år och använts eller testats av ganska många. Det är utvecklat som gratisprogram på ideell grund och jag har därför inte kunnat bekosta en officiell certifiering.

Den enda garanti som finns för att jag inte har några skumma avsikter är att jag uppträder med eget namn och adress.

Programmet är ett Excel-dokument (*ChronicaKernel.xls*) innehållande makron (programsnittar) som med hjälp av Excel och Word utför arbetet. Dessa makron finns bara i detta dokument och är inte något som läggs in i ditt Excel eller Word-program från Microsoft.

När du öppnar ett Excel-dokument med makron ger Excel en varning om att programmet innehåller makron och att sådana kan innehålla virus. Denna varning ges även om det inte

finns något virus. Du kan inte gå vidare och använda programmet om du inte tillåter att dessa makron aktiveras. Ett sätt att gå vidare och tillåta att makron aktiveras är att "sätta ner säkerhetsnivån" vilket kan låta märkligt. Detta påverkar dock endast Excel-program och bara på det sättet att varningen för makron inte visas. Detta har därför betydelse endast om du laddar ner andra okända Excel-program; du bör då först återställa makrovarningen.

Ett annat sätt (beroende på vilken programvara du har) kan vara att skapa en så kallad "betrodd plats" där du lägger Chronicas mapp ("vanliga" program läggs vanligen på sådan plats).

Du kan läsa mer om makron, säkerhet och betrodd plats i Excels hjälpsnitt.

Det enda som i säkerhetsavseende skiljer Chronica från andra program som du kan ladda ner är att Microsoft Excel har denna extra säkerhetsfunktion att det varnar för makron.

Hoppas detta ger dig en känsla för vad som avses.

ROLF BOSTRÖM

Ny Tidning! ANTYDA

Släkt & Folkliv & Hembygd

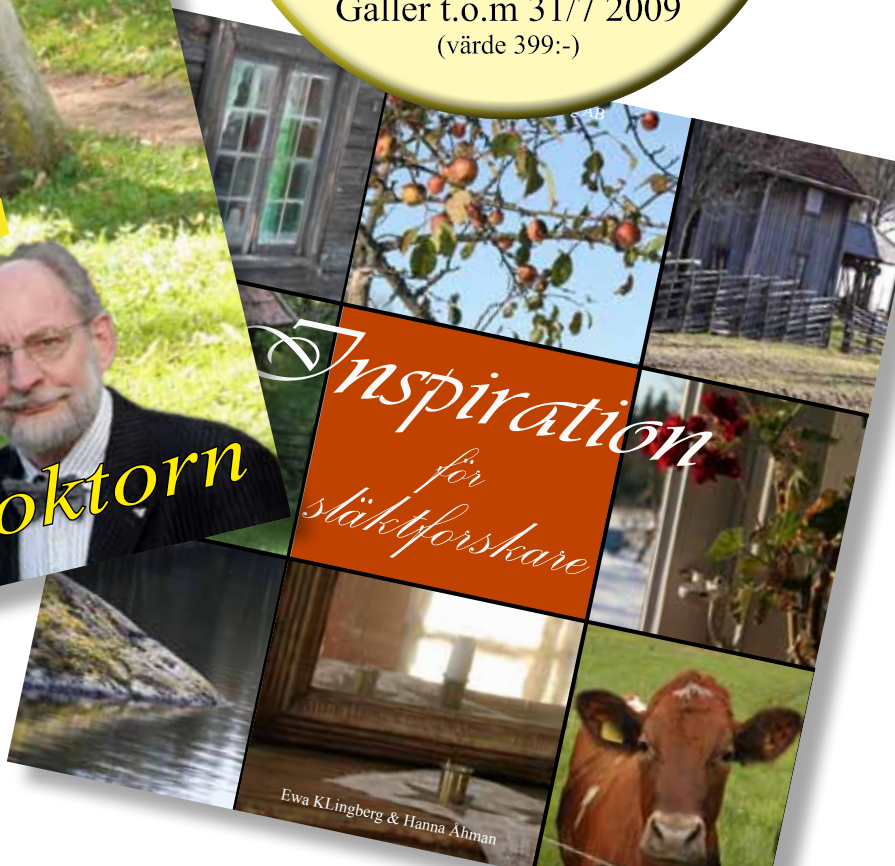

Just nu!

Helårsprenumeration
6 nr + unik inspirationsbok
för släktforskare.

249:-
+ porto 29:-

Gäller t.o.m 31/7 2009
(värde 399:-)

WWW.ANTYDA.SE

TEXT: Arnold Lagerfjärd
BILD: Arnold Lagerfjärd

Gamle flottaren Rodrik Larsson vid sin kaffeeld.

De svenska vattendragen var dåtidens motorvägar – här transporterades allt från byggmaterial och förnödenheter till passagerare. ➔

Transporter innan bil och järnväg

Innan bilens och järnvägens segertåg gällde transporterna inom Överluleå och Edefors socknar i hög grad varor från skogen och sådant som hade anknytning till en knoppande järnbruksrörelse. Omkring år 1800 fick Samuel Gustaf Hermelin av Kronan stora skogsområden för att bl.a. i Luledalen starta järnbruk, och då uppförde han vid Selet en masugn samt stångjärns- och manufakturverk. Vid Flarkån i Svartlå byggdes en smedja. Den var i gång 1805–1808 och fick sitt järn från masugnen vid Edefors.

Selets Bruk

Hermelins huvudort var Selets Bruk i Nederluleå. Han tog upp 80-talet smeder och kolare från Svealand. Många av dessa fick ta upp torpställen, där de kunde röja och odla, t.ex. smeden Anders Andersson i Bovallen samt kolaren Gabriel Månsson i Alträsk. Hermelin tog järnmalm från Gällivare malmberg, där han gjort inmutningar. Malmen fördes till Edefors med ren- eller hästskjuts och avlämnades vid *Malmesudden*. Malm och järn fördes sedan nedför älven, gärna på vatten i små pråmar, till Hednoret där farliga forsar började. Livsförnödenheter fördes motsatta vägen. Följande utdrag ur kvitton eller meddelanden visar exempel på transporter som gjordes.

Att Johan Johansson i Afva i denna Bruks Bok icke blifvit eller blifver godtgjord för sitt hafde besvär, med den till Edefors uppsände Spannemålen såsom med dess torkning, dess transporterande från Afva till Qvarn och vidare till Edefors varder honom härmed på begäran till Bevis meddelat
Selet den 27de Aprill 1800, J Hammargren

Till Inspector Sundberg vid Edefors sändes med Pebr Jacobsson i Båjssmör på 2ne Lass åtta tunnor kornmjöl Förseglade säckar, hvadföre forlön betalas vid riktig Lefverering.
Selets Bruk Den 29 December 1801

För Huusbyggnade -, dertill fönste m m enl Contractor böra förskaffas -
2 fönster ... 6 kvarter högd 3 rutor på högden
4 par do á 5½ do 3 rutor på högden 2 på br
1000 ... 3 tor Spik
20 tolfter 3 ... bräder _____ golf
8 dörr lås
12 par större dorra... par mindre do med plåtar

...afsändes med Forbönder 16 Tunnor Mjöl ...
Jag bjuder vist till på alt sätt, at afvärja någon sort brist vid Edefors, ... afgår denna dag Spannemål och -111 3/8delo Kannor B vin ...
Med Johan Wallin Sändes till Edefors 2 tunnor korn fast må Tunnor Strömming
1 Tobak kista (?) 1 P__ Slädstänge
1 liten tom påså

No 25 Från Robsahms Nya Grufva försändes med bonden Michel Israelsson (?) i Nattavara 1. Skeppund 13 löspund malm till Edefors.
Gelliv: den 27 feb 1812 Eric Hedb _____

Malmtransport

Malmfrakterna skedde med häst eller ackja. Pajala museum visade vid en utställning 1981 en järnmalmsäckja för frakt till Kengis Bruk. Den kunde lasta 150 kg järnmalm, maxlast för en ren. Hermelin hade låtit röja väg från Gällivare och fram till Lule älv samt ordnat med rastplatser.

Den malm som kommit ned till Hednoret nära Boden kördes vidare på vintern med hästar och renar till Selets järnbruk eller till Rosfors. Denna malmväg gick längs Hedavan och vidare över Mockträsk. Mycket länge fanns spår efter vägen samt malmstycken vid sidan. Denna malm hade tippats av när det gick för tungt att köra.

Kungen övertar

Dyra frakter, sjunkande priser på järn och krav från den ryska ockupationsmakten 1809 verkar ha blivit övermäktiga och medförde konkurs 1812. Karl XIV Johan köpte därefter upp rörelserna.

På ett tidigt stadium var bara två masugnar i gång, och rörelsen sköttes av två överstar, en överjägmästare, en löjtnant, åtta inspektörer jämte kassörer och bokhållare. Dessa herrar ska ha farit fram som busar, kört ihjäl hästar och vägrat betala, samt rutit och kommenderat. Kungen förlorade mycket pengar i rörelsen och satte senare C V Svenonius att sköta det hela, med bättre resultat.

Engelska kanalen

Kungahuset sålde egendomarna i mitten av 1850-talet. Sedan drevs rörelsen vidare med skiftande öden, av olika bolag. För tänkta transporter med pråmar påbörjades på 1860-talet grävandet av den s.k. *engelska kanalen* förbi forsarna

 Undertecknad, förande Engfartyget Turist, nu liggande i Hednoret, färdig att afgå till _____, beivret min last skall lossas, erkänner härmed att under däck af mitt förande fartyg hafva emottagit af E. V. Carlén

Märkt:

Omkostnader:	
Efterkräf	65. 68
Jernvägsfrakt	
Transport från stationen	30
Frakt från Heden till	1. 65
Kronor	67. 13
Kvitteras:	

1 laster Guldor 2.5
1 sack Sack 70
2 v. Luss. 0.90
1.65

allt väl konditioneradt samt försedd med vidstående märke, och förbindar jag mig att vid lycklig framkomst i samma beskaftenhet oflemna ofranstående gods till Herr G. Malm
f. o. b. till Herr Håkanstam Håkanstam
eller Order med en belägrad frakt
vid ansear enligt Lag och Författningar.
Af detta Connoissement har jag underskrifvit _____ lika lydande exemplar, hvaraf blott ett fullgöres.
Hednoret den 8. Oktob. 1803

Tjärtransport där hästen drar ett galler med en tunna, som rullar fram i varje ruta.

vid Edefors och Boden. Det medförde stort behov av transporter av folk och material. Ångbåtstrafik startades 1864 bl.a. mellan Heden och Edefors. Kanalgrävandet upphörde efter något år, medan ångbåtarna fortsatte att gå till på 1920-talet. Bolagens verksamhet inriktades alltmer på timmerfångst och sågning. Sågverk byggdes bl.a. vid Hedensfors och Svartlå.

Gamla vägar

Förr, då vägar saknades, gjordes transporter helst på vatten för att undvika alla hinder i skog och mark. Även vintertid var det ofta praktiskt att färdas på jämna och snötäckta isar.

I början av 1820-talet byggde man väg mellan Luleå och Boden, och tidigt på 1850-talet fortsatte man till Bredåker. Sedan dröjde det några år innan man kommit fram till Storsand. På 1920-talet byggdes en bro av stål över Edeforsen.

I Kuriren 1906 kan man läsa att arton byamän i Södra Bredåker – i väntan på landsväg – högg upp en provisorisk väg till Degerbäckens anhalt för att komma fram med sin mjölkleverans, 140–160 liter per dag. Jag antar att det var mjölk som skulle till järnvägen. Det skrivs även om hur varmt det var i november, åkrar plöjdes och bogserbåtar kom med timmerflottar på Lule älv.

Tjärtransport

Under århundraden var framställning av tjära viktig för att få in litet pengar till

hushållen hos bönder och torpare. Avlönade anställningar var det ont om. Mina morföräldrar var bolagstorpere i Forsträsk norr om Harads. *Forsträsk-Brita* klöv flitigt stickor från tjärveden – hon var en mycket duktig kvinna. Johannes brände tjäran och gjorde trätunnor. Tjäran fylldes i tunnorna, som sedan skulle fraktas till Lule älv nedanför Edeforsen. *Forsträsk-Johannis* körde dem på *Kavelvägen* norr om Forsträsket. Bakom hästen drogs ett gallerverk med en tunna i varje ruta. Där fick tunnorna rulla. Vägen måste vara jämn och ganska mjuk. Om det var stenigt eller förekom stubbar kunde tunnorna slås sönder.

Väl vid vattnet bands tunnorna ihop med vidjerep, till flottar. Morfar Johannes Larsson Styf var med om att flotta tjärtunnor till Heden. År 1902 blev Alfred Nilsson i Harads kapten på ångbåten *Edefors*. Han kunde berätta, att tusentals tjärtunnor fraktades från Edefors till Hednoret.

Tjärflottning

I Luleå samlades mängder av tjärtunnor i väntan på utskeppning. Konjunkturer na växlade och priserna med dem. Bl.a. skrivs att Bergströms handelshus fick bekymmer med låga priser 1870.

I början av århundradet flottade Jakob Sundström och tjärkungen Magnus tunnor, som de bundit ihop med vidjerep.

Tunnorna släpptes iväg och sedan bjöds på kaffekask. Att få i sig drickat tog lite längre tid än beräknat, så tunnorna for genom Korpforsen ovanför Överstbyn. När gubbarna kom ut och förstod vad som hänt grät de. De letade efter spill-

» *Konrads huvud hade krossats som ett äggskal. Han var då 33 år, men fick ändå leva ett halvsekel till.* «

rorna – men hittade tunnorna – alla var hela av någon underlig anledning!

När timmerdrivningen kom till bygden kunde det vara svårt att få folk dit från tjärbränningen. Kempe förbjöd dem därför att ta tjärstubbar från skogen för att få dem att jobba för honom.

Att hanteringen av tjära kunde vara problematisk belyses av följande utdrag från Norrbottens-Kuriren:

(1886-08-02) *Edefors marknad, den s k "tjärmarknaden" som hölls i slutet av förra veckan, utmärkte sig ej för någon större liflighet. Tillförseln av tjära var mindre än vanligen brukar vara fallet och penningtillgången knapp. Priset å tjära varierade mellan 5:50 och 6 kr per tunna eller ungefär halfwa priset mot i fjor.*

(1887-08-01) *En tjärflotte om 40 tunnor släpptes häromdagen vid Storbacken utför elfven. I följd av den starka strömmen hann flotten förr till Edet än beräknadt war ... Flotten gick då wind för wåg utför den häftiga Edeforsen. Af tjärtunnorna kommo 14 oskadade till rätta...*

Brännströms-Emil.

Knut Jansson och Konrad Larsson.

Flottningsränna i Svanisträsk.

(1892-07-25) *Tjärmarknaden i Edefors i slutet af förra veckan war fåtaligt besökt, men af tjära hade dutförts rätt mycket. Priset på denna wara war i allmänhet 11 kr 50 öre per tunna.*

Vedflottning

I Glimtar från Edeforsbygden 1996 har Odal Jansson från Svartlå berättat om hur *Brännströms-Lasse* Larsson, Östra Bovallen, drev björkvedsavverkning vårvintern 1932 vid Revjärnsforsen i Flarkån. Lasse körde med häst medan Odal och Lasses söner Konrad och Emil högg. Verktögen var yxa och bågsåg. Veden klövs och lades på tork vid Flarkån.

Sedan man väntat ut timmerflottningen i Flarkån var det vid midsommar dags att flotta veden ner till Svartlå. Nu var vattenståndet lågt, och meterveden fastnade i vikar och bäckmynningar. Efter två dar var man nere i Svartlå och gjorde en ringbom i Flarkåns mynning. I bommen samlade man veden, och i mitten staplades flera varv och lades mossa ovanpå så det blev en rastplats. Där kunde man elda och laga mat och kaffe.

På kvällen roddes bommen med veden ut i Lule älv. Där skulle den tas i land och skickas vidare per järnväg. Efter en natts färd var man i Hednoret nästa morgon. Ett antal pålar var nedslagna i älvbotten fram mot forsnacken. Man hade med sig tjocka varpor för att lägga fast i pålarna.

Den första varpan gick av. En ny varpa lades om en påle, men den vek sig och slog sönder översta bordet på båten. Pålen träffade Konrad i huvudet så att han flög ner i båten.

Artur och Odal försökte få fast bommen i påle efter påle, men de gick av eller vek sig. När sista pålen gick omkull skulle Artur dra in varpan, men den satt fast, troligen i en sten. Artur kastade varpan, men den råkade fastna runt årtullen. Båten började dras mot djupet. Valder rodde för brinnande livet för att rädda dem, och de kunde hoppa över i hans båt. Deras båt försvann i forsen. Det gjorde ringbommen med 200 kubikmeter ved också.

Konrads huvud hade krossats som ett äggskal. Han var då 33 år, men fick ändå leva ett halvsekel till.

En del ved kunde man leta reda på längs stränderna och rädda. Ortsbefolkningen hjälpte till. Men en del ved försvann till upphittarens eget bruk.

Flottningsränna

Flarkån har ett stort vattensystem. Med början i Dragträsk, nära vägen Svartlå–Gransjö, går den vidare till den stora sjön Svanisträsk, fortsätter sedan genom Grundträsk, Bredträsk, Gullträsk och Björnträsket. Flarkån svänger söderut och passerar några kilometer öster om Forsträsket, i Svartlå mynnar den ut i Lule älv.

Flottningen började från borte änden av Svanisträsk. Rodrik Larsson berättade att man ett år blev vindfasta genom kallbläst fem dagar mitt på sjön. Och två dagar på Grundträsket. Virket fick "spelas fram" på Grundträsket, Gullträsket och Björnbergsträsket. Fällfallet, Notselforsen och nedre delen av Flidjforsen var platser där man inte kunde ro. Man måste köra båtarna förbi med häst. Längre ned i Flarkån fanns *Schwårt-ido*, Svartedan. Det var svårt att få ut timret därifrån, men två man i en roddbåt kunde klara det. Man följde med bakvattnet, och brodern John rodde, berättar Rodrik Larsson. Själv var han "stävare" och tog tag med båtshake och ena foten i de stockar man drog ut ur edan.

Vintern 1970 hörde jag att man höll på att riva en flottningsränna vid Svanisträskets utlopp. Jag tror jobbet gjordes som beredskapsarbete. Jag tog vägen förbi flottrännen och fotograferade denna. Det var mycket snö, men man kan se hur den var uppbyggd. Rännan verkar vara av två flak som bildar en vinkel och går ihop i botten. Ställningen som håller rännan uppe syns väl.

En flotträdda byggs förstås för att vattendraget har för lite vatten eller är stenigt. Var det rätt att riva detta kulturföremål för att städa upp, eller borde det ha sparats? 🐼

BERGSLAGEN — ett kapitel för sig

I metropolen Filipstad, huvudstad i Västra Bergslagen, började en åttondel av mina anor sin levnad, har jag sedan barnsben fått höra. Det berättades att farfar och hans syskon tillbringade några barndomssomrar på Delen.

Vad *Delen* var eller var *Delen* låg var det egentligen ingen som visste. På den tiden, då huvudvägen från söder via Filipstad till Dalarna gick väster om Daglösen, pekades *Delen* ut som "någonstans" på andra sidan sjön. Från detta och familjebibelns uppgifter härstammar min forskning i Västra Bergslagen.

Så började det

Sagan började runt 1720 då en piga från Vansbro kom till Gräsåsen i NÖ delen av nuvarande Gåsborns socken. Det var i början på det verkliga uppsvinget för järnhanteringen i V Bergslagen. Det fanns lite spridda gårdar och en och annan början till gruva. Västerbergslagen bestod av en församling, Färnebo. Staden Filipstad hade förlorat sina stadsrättigheter.

Visst fanns det järnhantering tidigt. Det finns underlag som talar om brytning redan på 13-1400 talen i Filipstadstrakterna. Många av hyttorna härstammar från första hälften av 1500-talet. Filipstad fick sina stadsprivilegier av Karl IX, som uppkallade staden efter sin son Filip. Men det fanns problem med transporten av malmen och järnet. Skogarna var täta, sjösystemen bands samman med forsande åar och bäckar, så alla transporter fick anstå antingen till vintern då det var tillfruset eller ske på knaggliga "vägar" med häst- eller oxfora.

Området var rikt, här fanns malmen, här fanns skogen, här fanns vattenkraften. Det som saknades var människor, mat och transportmöjligheter. Så efter Karlarnas (X, XI & XII) krig måste Sveriges malmhantering öka. Det var i denna verklighet som Vansbropigan utgjorde en av pusselbitarna.

Vad jag vet gjorde hon inget revolutionerande, uppfann någon ny teknik för bergsbruket eller utmärkte sig på sockenstämman eller i tinget. Men hon var en av dem som sökte sig till en exploateringsbygd i vardande. Dessutom är hon ju faktiskt en av orsakerna till att detta kan skrivas!

Min forskning

I min forskning har jag följt spåren bakåt (som ju såvitt jag förstått alla släktforskare gör...). *Delen* var ett bekymmer – var fanns det? Var det något min farfar och hans syskon bara pratade om? Var det ett hörn av en gård som var deras "del"? Förfrågan på biblioteket i Filipstad gav inga ledtrådar. I Familjebibeln nämns Lurö, ett skärgårdsområde i Vänern. Hur hänger det ihop med Filipstad?

Internet bjöd på en länk mellan Lurö och Filipstad! Filipstads långfärdsskridskoklubb hade haft några fina vinterdagar på Vänern!

Så kom Gensline med kyrkböcker på nätet! Där fanns lösningen! *Delen* var en del av Lurö som var en gård på Pihludden, som ju alla vet är en udde i Daglösen och finns med på alla kartor av vettig skala. Än bättre var det ju att få Häradskartan i datorn. För där fanns ju *Delen* med!

Därmed var jag fast. Grävandet fortsatte norrut mot Nordmark, österut mot Rämmen, OSO och Gåsborn/Gräsåsen. Det var ju riktigt kul! Men vad hände med alla syskon som passerats under grävandet? Det är ju bara de raka leden som är kul, så jag vände vid Gräsåsen.

Rämmens invånare

När Rämmen blev församling 1777 var min släkt bofast vid sjön Näsrämmen – så där började jag. Först med syskon och deras familjer, men syskon i en familj gifte ju sig ibland med syskon i en annan familj. Jag hittade även kusiner som gift sig med kusiner. Det började bli lite rörigt. Hur hängde det ihop?

För att finna svaret började jag registrera ALLA som fanns med i Husförhörlängderna för Rämmen. (Nåja, jag fick ovärderlig hjälp av Christina!)

Jag tror fortfarande inte att jag funnit svaret. Men nu finns ALLA som passerat Rämmens socken 1777–1890 i DISBYT! Totalt runt 20 000 personer.

Med säkerhet finns ett och annat fel men de flesta sitter i sitt sammanhang, förutom många tillfälliga invånare. För att förhindra missbruk av "mitt" material (t.ex. kommersiell spridning via CD) har jag lagt in en person som inte finns med i Kyrkböckerna – min egen ©-kontroll.

Hör gärna av dig med kommentarer. Jag rättar och kompletterar gärna, men vill då veta vilka källor som finns för dina påpekanden. Källorna är ju viktigast! 📖

ROLF PERSSON
rop@combem.se

Utvandrarnas Hus

Vägghylla med lådorna i Galleriet

En låda med dokumentation och bild.

Forskarplatserna med datorer.

Andra klassens sovsal.

Andra klassens matsal.

Ljud, ljus och rekvisita kombineras på ett sätt som genast för mig tillbaka i tiden – jag känner det emigranterna kände. Utställningen som skildrar emigranternas upplevelser inför resan finns i prisbelönta Utvandrarnas Hus i Bremerhaven.

På bilresan ner till Düsseldorf tar vi en avstickare till Bremerhaven som ligger ca 30 minuters bilresa nordväst om Bremen. *Utvandrarnas Hus*, som blev klart sommaren 2005, lockar mig att göra ett besök. En strålande solig Valborgsmässafton tillbringar jag några timmar på detta museum som ligger nere i hamnen vid floden Weser. *Utvandrarnas Hus* blev utnämnd till årets Europeiska museum år 2007. Kullerstena i hamnen som går runt huset, har insprängda stenar med namn, årtal för utvandringen och vart personerna var på väg.

Utvandringen

Utvandringen från Bremerhaven gick till största delen till USA, Canada, Australien och Argentina. År 1683 emigrerade de första tyskarna till USA och de bosatte sig i Pennsylvania där platsen fick namnet Germantown. Det var 13 familjer från Krefeld, och deras ledare Franz Daniel Pastorius i det religiösa samfundet *Mennoiterna*, som sökte sig en fredlig plats att leva på.

Under åren 1880–1889 utvandrade närmare 1,4 miljoner. Totalt utvandrade 7,2 miljoner från Bremerhaven mellan åren 1830–1974, varav hälften kom från andra delar av Europa.

All information i *Utvandrarnas Hus* finns på både tyska och engelska. Den guidade turen går man själv i sin egen takt, försedd med ett plastkort i handen för det språk man valt, engelska för min del. Plastkortet används för att starta den information man vill lyssna på i en hörlur på markerade platser. Den permanenta utställningen som jag besöker är gjord för att autentiskt skildra hur en utvandring kunde vara nere vid hamnen omkring 1888 och livet ombord på fartygen fram till ca 1930-talet.

Avskedet

Så börjar jag min resa i utvandrarnas spår. I en halvbelyst uppbyggd väntsal stannar jag till och lyssnar på sorl, vattenskvalp, gråt m.m. och det är lätt att försätta sig i dåtiden. Sedan följer avskedsmiljön, *Abschied/Farewell*, en uppbyggd hamnkaj intill fören på ett fartyg

med dess landgång. I mörkret lyser dämpad belysning upp koffertar, resväskor och människodockor som står och väntar på att få gå ombord. Ett sorl av röster och vattenskvalp hörs även här hela tiden. Jag får en lite kuslig känsla av att – så här var det.

Över 7 miljoner utvandrare

Därefter går jag vidare in i *Galerie der 7 Millionen/The Gallery of the 7 Million*, ett stort, långsmalt rum fyllt med vägghyllor med små lådor, varav ca hälften är utdragbara. Varje låda har en etikett med namn och årtal. Det som finns i lådorna är personlig information om den utvandrare mellan åren 1830 till 1974, en bråkdel av de miljoner som utvandrade från Europa. Varje person eller familj har en egen låda med personuppgifter. Varför de utvandrar och vart de ska åka står angivet på ett formulär. Finns det porträtt och andra dokument ligger de också i lådan. Till några lådor finns information att lyssna på och för den familj jag lyssnar på berättades det om varför de utvandrade hur överresan var och hur

deras liv blev i USA. Det pågår kontinuerligt sökande efter att komplettera med information om personer som finns i lådorna, även de som inte är utdragbara idag. Det var inte bara emigranter från Norden som bytte efternamn under resans gång, det gällde även övriga länder i Europa.

Livet ombord

Så är det dags att gå upp för landgången till båten och jag kommer åter in till hamnkajen, men från ett annat håll, och sorlet av röster och vattenskvälp kryper nu nästan in under skinnet på mig. Tänk att man kan leva sig in så. På båten finns det uppbyggt sovplatser i de olika klasserna, 1:a, 2:a och 3:e, som resenärerna reste i. De som reste hade strikta regler om var de fick röra sig ombord så de inte kom in till en annan klass. Dockor speglar livet ombord, i britsar med halm, sovsalar och vid matbord samt att sorlet och röster hörs kontinuerligt. Livet ombord finns både skriftligt och att lyssna på och här skulle jag kunna stanna hur länge som helst.

Ankomsten

En liten utställningsdel, *Die Einreise/The Arrival*, visar ankomsthallen på Ellis Island. Jag går igenom en kaklad korridor och det känns kalt och ekar lite i väggarna. Mycket mer är det inte. När jag kommer in i nästa rum är det en vägg klädd med ett gammalt flygfoto över New York som i neonbelysning hälsar mig välkommen till New York och Amerika. När jag

vänder mig i sidled har jag en strålade utsikt över hamnen i Bremerhaven genom en enormt stor fönsterfasad. Efter att ha levt mig in i dåtiden blir kontrasten slående. Fönsterfasadens vy får mig att undra – var det så här det var att komma till New York förr i tiden? Att få se en helt ny annorlunda värld framför ögonen?

Biografen

Det finns en film som visas i Ocean Cinema, från år 1920, som handlar om en tysk familj och hur deras liv blev i USA, men den tittar jag inte på.

Emigrantforskning

Slutligen finns en mycket modern lokal för emigrantforskning, *Forum Migration/Research*, med både utvandring och invandring. Hit kommer man om man besöker *Utvandrarnas Hus*. Vill man enbart komma till denna del får man ändå betala fullt inträde. Här finns elva moderna MAC-datorer för PC-användning, och hjälpsam personal. Varje dator har sin egen databas och det är - Bremens passagerare 1920–1939, Tyskar i USA, Ellis Island, Castle Garden och Ancestry. Många av dessa databaser finns att söka i på Internet idag.

Information om *Utvandrarnas Hus* finns på www.dab-bremerhaven.de och även här finns allt även på engelska.

Det kostar ca 120 kr i inträde för den permanenta utställningen, den jag valde. Jag fick också betala några kronor extra för att få fotografera. 📷

Forsfärder i Boden

Älvarna var livligt trafikerade vid förra sekelskiftet då många äventyrliga färder gjordes med fara för liv och lem.

Nu finns kraftverk i Lule älv vid Vittjärv och Boden. Förr fanns kraftiga forsar från Heden ner till Boden. Det är ganska svårt att tänka sig att stora timmerflottar med en mängd människor körts genom forsarna, bl.a. en blivande kung.

Men kanske har också tjärtunnor tagit den vägen. Ruben Nordsten berättar i boken Överluleå socken: *Tjärflottningen tillgick så, att man med stadiga vidjerep sammanfäste en lång rad tjärtunnor, vilka med roddkraft forslades fram över de lugnare vattenen och sedan med flottningsteknisk skicklighet dirigerades genom forsarna.* Då var det viktigt att tunnorna inte slogs sönder mot stenar.

Timmerflottar i forsarna

Bolagen och andra större företagare lät

sina stockar flyta iväg nedför forsarna till gallringsbommen i Sävast. Nobelpristagaren Eyvind Jonsson har berättat att han arbetade vid sorteringen i Sävast 1915.

Mindre avverkare riskerade att inte få sortering förrän sent på hösten, varför de gärna fäste ihop timret i stora flottar som sedan styrdes genom forsarna – ett äventyrligt företag. Detta utfördes många gånger av Fritiof Lindström från Vittjärv utanför Boden. Han uppges ha företagit tusentalet sådana färder, ofta två om dagen.

Dessa timmerflottar var av varierande storlek. Det kom att bli så att passage-rare togs emot på dessa färder, mellan 10 och 80 personer beroende på flottens storlek. Många ville uppleva spänningen vid forsfärderna, och folk kom från kringliggande orter för att få vara med. Man tog inte ut någon avgift.

Kunglig flottfärd

Min släkting Jenny Lovisa Orre, född 1889, har berättat att hennes farfar var med om att år 1858 föra prins Karl, bli-

vande Karl XV, nedför forsarna vid Boden. Farfadern var fältjägaren Lars Olof Isaksson Styf (Lind), född 1829.

I berättelser anges att prinsen med sällskap rest upp till Jokkmokk med hästskjutsar och bitvis roddes uppför älven. Däremot har jag ingenstans kunnat läsa om hur återfärden skedde.

Prinsens forsfärd kan ha att göra med 1850-talets goda tider för trävaruexporten. England sänkte i början av 1850-talet tullarna på trävaror, och Krim-kriget gjorde säkert sitt till. Så redan här fanns nog möjligheter till resor på timmerflottar. Bönder och andra skogsägare kunde bli rika och välbärgade – om de inte redan var det.

Mycket timmer

Ruben Nordsten berättar att det finska kommerserådet Kynzell år 1785 anlade en såg vid Hedensfors. Och i början av 1800-talet togs stora flottar med plankor nedför älven och genom forsarna.

På senhösten 1866 inträffade en våldsam storm, som enbart inom Överluleå

Ångf. HERMELIN,

Kapten C. R. Samsioe,

afgår från Stockholm till Haparanda den 5 och 21 September samt den 7 Oktober kl. 1 f. m., anlöpande Sundsvall, Umeå, Skellefteå, Byse, Piteå, Luleå, Råneå och Kalix.

Från Luleå till Stockholm den 13 och 29 September samt den 15 Oktober kl. 4 f. m.

Ångf. NORRBOTTEN,

Kapten G. H. Holmström,

afgår från Stockholm till Haparanda den 7 och 23 September samt den 9 Oktober kl. 1/2 1 f. m., anlöpande Gefle, Sundsvall, Umeå, Skellefteå, Piteå, Ersnäs, Luleå och Töre.

Från Luleå till Stockholm den 14 och 30 September samt den 16 Oktober kl. 11 f. m.

Ångfartyget LULEÅ,

Kapten C. R. Bergström,

afgår från Stockholm till Haparanda den 10 och 26 September samt den 12 Oktober kl. 2 f. m., anlöpande Sundsvall, Umeå, Skellefteå, Byse, Piteå, Luleå, Töre och Kalix.

Från Luleå till Stockholm den 1 och 17 September samt den 3 Oktober kl. 4 e. m.

Fartyget afgår från Luleå både på anående under återstående resor och på resureturen utvisar.

et NJORD,

Kapten J. Jansson,

Haparanda den 12 och 18 Oktober kl. 1 f. m., Umeå, Skellefteå, Kalix.

den 4 och 20 kl. 6 f. m.

Ångfartyget GESTRIKLAND,

Kapten H. B. Lindborg,

afgår från Luleå till Gefle den 5 och 16 Okt., anlöpande Piteå, Skellefteå, Umeå, Örnsköldsvik, Hernösand, Sundsvall, Hudiksvall och Söderhamn.

Närmare meddelar Rob. Asplund.

Ångaren GELLIVARA,

Kapten W. J. Steuer,

afgår från Luleå till Grubban, anlöpande mellanliggande stationer, hvarje Tisdag och Fredag kl. 8 f. m. och återvänder samma dagar kl. 2 e. m.

Ångaren HEDENSFORS,

Kapten B. G. Sätterlund,

afgår från Edefors till Hednoret, med anlöpande af mellanliggande stationer, Tisdagar, Torsdagar och Fredagar kl. 6 f. m. och återvänder från Hednoret till Edefors samma dagar kl. 2 e. m.

Gellivara Aktiebolag.

Ångaren AROS,

Kapten Ernst Furtenbach,

afgår från Luleå till Råbäcken och Grubban Onsdagar och Lördagar kl. 8 f. m. och återvänder samma dagar kl. 2 e. m.

Ångaren TURIST,

Kapten A. H. Palmgrén,

afgår från Edefors till Hednoret med anlöpande af mellanliggande stationer Måndagar, Onsdagar och Lördagar kl. 6 f. m. och återvänder från Hednoret till Edefors samma dagar kl. 2 e. m.

Ångaren GUL,

afgår från Öfra F.

dagar kl. 12 midd. och återvänder från Aktie

Underteck

Ångfartygsregering

ska ha fällt 10000 träd. Det hände att man kom in i Svartbyedan och fick åka runt i den i timtal med passagerare och allt. Då fick man lita till Fritiof Lindströms skicklighet för att ta sig ur edan.

Elsie Wikström i Boden berättade en gång att hennes mor, Wendla Hvitman, fotograferat bl.a. ångbåtar och timmerflottar, och att de hade kvar många glasplåtar men hade kastat en del. Det var en häftig upplevelse att få se dessa glasplåtar. Jag fick också förmånen att förmedla glasplåtarna som gåva till Bodens kommun.

Wendla Hvitman (1886–1979) hade tre kameror, bl.a. en lådkamera. Hennes foton är från trakten kring Boden; kanske särskilt från byn Heden. Flera foton visar bilder av timmerflottar före avfärd. Ett antal personer finns på flottarna. Också deras cyklar – när de kommit genom forsarna skulle de ju cykla hem!

Ångbåtar i forsarna

Vid flera tillfällen fördes ångbåtar nedför forsarna, när de inte längre skulle gå

i trafik mellan Hednoret och Edefors. I september 1892 fördes ångaren *Turist* genom forsarna av styrmannen Johan Pettersson, född 1851 i Glysbyn, Bolstad, Dalsland. Maskinist var N P Johansson från Bodträskfors, och de biträddes av arbetarna Isak Petter Nilsson och Axel Johansson från Heden. En sörlänning följde med för nöjes skull. Det fanns två livbojar ombord, och sörlänningen hade fått lov att använda den ena. När räddningsbåten slogs sönder mot fartygssidan blev sörlänningen riktigt rädd och tog på sig båda livbojarna. Man fick med våld hindra honom från att hoppa i älven!

Båten gick för full maskin hela vägen. Det tog en halvtimme från Hednoret till Råbäcken. De tog inte i någon sten, men flaggstängen skadades vid järnvägsbron över Trångforsen. Många åskådare på stränderna följde den hisnande färden med andan i halsen.

Bodträskfors AB hade sålt sina båtar 1892 till patron David Hummel i Kalix. Johan Pettersson fick 800 kronor för

transporten. Det var mycket pengar då. År 1895 såldes *Turist* till sågverksägaren P Fahlén, Svartö ångsåg, som döpte om den till *Anna*.

Fritiof Lindström

Ångaren *Primus* var byggd i Oskarshamn 1877 och hette tidigare *Clara*. Den hade trafikerat Klarälven, Faxälven och Helgumsjön. År 1918 bildades i Harads och Edefors *Rederi AB Primus*, som köpte båten för 55 000 kronor. Det var den största som trafikerat sträckan Hednoret–Edefors: längden var 21,58 m, bredden 4,16 m och djupgåendet 1,4 m. Innan båten var klar för trafik hade den kostat 100 000 kronor. Första tiden klarades ekonomin, men 1925 gick bolaget i konkurs. Nya landsvägar gjorde konkurrensen för svår och båten såldes till ett bolag i Luleå för 6 000 kronor.

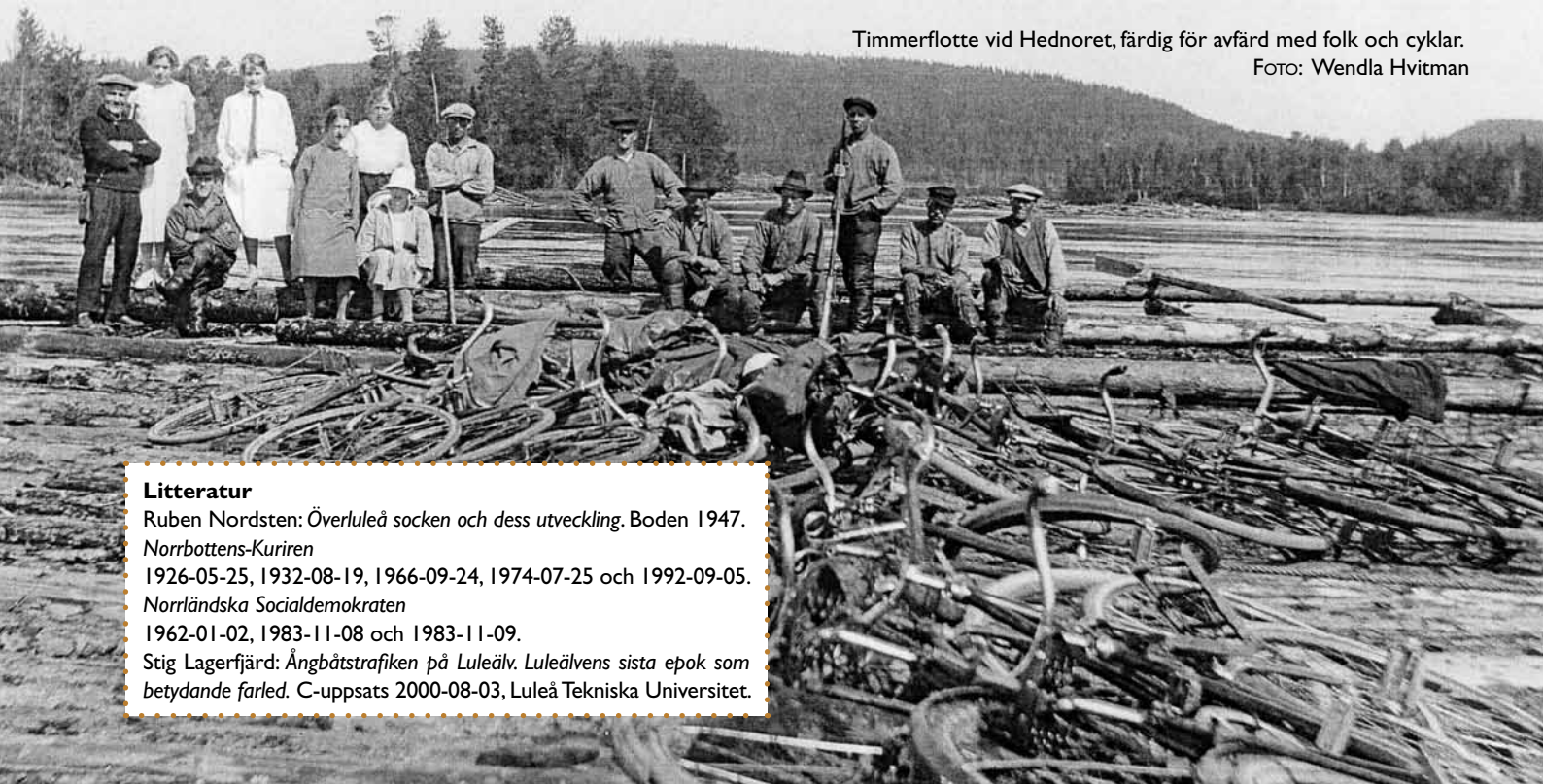
Den vådliga färden till Luleå

Någon måste nu föra *Primus* till sin nye ägare i Luleå. Många fann det alltför farligt, men hemmansägaren Fritiof Lindström i Vittjärn åtog sig uppdraget – kanske den ende som kunde klara det. Den farligaste delen av färden var första anhalten genom Hedensforsen förbi Vittjärns laxfiske, på grund av ett stenröse mitt i forsen, mycket strid ström och ett högt fall. Farleden var mycket smal mellan stenar och undervattensskär.

Skorstenarnas överdelar hade monterats ner för att båten skulle kunna gå under broarna. Inför risken att styrningen skulle haverera hade en proviso-

Lovisa och Johan Pettersson.

Litteratur

Ruben Nordsten: *Överluleå socken och dess utveckling*. Boden 1947.

Norrbottens-Kuriren

1926-05-25, 1932-08-19, 1966-09-24, 1974-07-25 och 1992-09-05.

Norrländska Socialdemokraten

1962-01-02, 1983-11-08 och 1983-11-09.

Stig Lagerfjärd: *Ångbåtstrafiken på Luleälv. Luleälvens sista epok som betydande färled*. C-uppsats 2000-08-03, Luleå Tekniska Universitet.

➔ risk styrinrättning med åror placerats i aktern. Älven hade börjat stiga kraftigt, varför det blev bråttom att komma igång så att man kunde komma under broarna. Trakten kring Boden hade närapå tömts på folk – alla ville se den våldiga färden, som företogs den 25 maj 1926.

Manskapet och läckorna

Flera medhjälpare följde med, och man eldade ångpannan till fullt tryck. Vimpel i fören, svenska flaggan i aktern och så startade färden. *Primus* grävde ner sig i Hedensforsens vågdalar, och båda propellrarna snurrade i fria luften. Så kom två kraftiga bottenkänningar, och nitar slets loss från kölen. Vatten trängde in, och *Primus* vaggade hit och dit. Men genom forsens kom båten, och Lindström styrde mot Vittjärvsbäcken och körde in i leran vid stranden.

Lindström hyllades, och Trångfors musikkår spelade. Tre hål i botten sattes igen och 50 man fick ut båten i vattnet igen. *Primus* hade fortfarande slagsida, man hittade ett hål i maskinrummet som tätades.

Vittjärvsforsarna klarades nog så nära stenarna. Vid Trångforsbron var det svart av folk, värmande eldar lyste upp.

Musikkåren fanns åter på plats. Lika mycket folk fanns på Hedenbron. Den gick klar med en handsbredd. Också Bodforsen klarades.

Ångaren gick sedan mellan Luleå och Haparanda några år. Den fick ett sorgligt slut som sandpråm.

Ännu en spännande färd

Sex år senare, 1932, förde Lindström ångaren *Edefors* nedför forsarna. Den var ganska rank, och Lindström höll ett förmaningstal om att man inte skulle samlas åt endera sidan. Det hade nämligen, förklarade han, hänt sig i Indien, att en orm fallit ner på ena sidan av en färja. Passagerarna skyndade sig åt andra sidan, med påföljd att färjan kantrade och hundra personer drunknade.

– Ingen, hör ni de, ingen får röra sej ur fläcken!

Som vanligt var det ett stort äventyr i Hedensforsen, med vattnet sprutande över båten. Men Lindström klarade de farliga klipporna, och båten kom ner i lugnvattnet nedanför Fiskarholmen, där Sven Utterström stod med sin filmkamera. Vid landningsplatsen i Vittjärv blev ett antal personer på för den fortsatta färden. Lindström höll åter sitt förma-

ningstal för att undvika för stark lutning.

Österbergforsen klarades fint och man kom till lugnvattnet ovanför Trångforsbron. Nedom den syntes väldiga virvlar – skummet lyste vitt. Vattnet sprutade högt över båtens sidor och en väldig våg vällde in över fördäck. De som fanns där blev genomvåta. Men igenom kom man.

Färden fortsatte förbi Rävnalet. Viftningar och rop noterades från åskådarna vid Näsforsen. Och så Bodforsarna vid A8 och sedan lugnvatten.

Efter 40 minuters färd lade man till vid Råbäcken. Skepparen tackade särskilt maskinisten, som hela tiden stått nere vid maskinen. Denna post var verkligen inte eftersökt. Men till slut anmälde sig en oförskräckt man, Gustaf Olofsson från Heden. Han hade inte förut skött en fartygspanna men däremot lokomobiler. Detta var 1932. Året därpå slutade Fritiof Lindström med forsfärderna. Han hade sedan många förtroendeuppdrag, sysslade med idrott m.m. Han höll sig också i form med långa cykelturer. Under en sådan förolyckades han år 1969, påkörd av en bilist. 🚗

DISGEN 8.2

Släktforskningsprogrammet DISGEN 8.2 levereras med manual, installationsguide, startguide och gratis tillgång till två följande uppdateringar.

Medlemmar, med obrutet medlemskap, som har tidigare version av DISGEN köper DISGEN 8.2 för **350 kr**.

Det kostar 750 kr för nyköp av DISGEN 8.2.

Beställ på www.dis.se > DISGEN > Beställning

Lär dig mer om Disgen 8

Släktforska med datorn – fem studiehandledningar

Handledningarna har tillkommit i ett flertal kurser och studiecirklar om släktforskning. Den vill hjälpa släktforskare att använda de många möjligheter som datorn och Internet erbjuder för att hitta, organisera och presentera släktforskning.

Den ger konkreta råd och anvisningar och innehåller också flera övningar och exempel till de olika avsnitten. Deltagare i studiecirklar har uppskattat och beställt en rad förbättringar som nu är inkluderade i den nya upplagan.

När DISGEN 8.2 kommer ut, i maj 2009 kommer tre delar vara klara, som alla utgår från DISGEN 8.2:

Del 1 Kom igång med släktforskning och DISGEN

Del 2 Gör en släktbok med DISGEN

Del 3 Bearbeta digitala bilder för släktboken

Släktforska med datorn kan beställas från:

Bengt Kjällström

Östra Vallgatan 41

Pris 125–180 kr

223 61 LUND

e-post: bengt.kj2.se

Hittills har vi skrivit 29 stycken artiklar i den här serien baserade på DISGEN version 8.1 operativsystemet Windows XP. Vi har på olika sätt förstått att många uppskattat vårt arbete vilket hela tiden stimulerat oss att fortsätta.

Vi har också bestämt oss för att anta den nya utmaningen att skriva artiklar baserade på DISGEN version 8.2. Redan artikel nr 29 i förra numret av Diskulogen handlade delvis om detaljer i DISGEN 8.2. Alla hittills publicerade artiklar finns samlade på DIS webbplats (www.dis.se/DISGEN/articles) för dig som kommit in längs vägen.

Både DISGEN 8.1 och DISGEN 8.2 fungerar utmärkt såväl i Windows Vista som i Windows XP. Däremot ser miljön ut- anför DISGEN olika ut, t.ex. i Utforska- ren, där sökvägar kan ha olika namn för samma sak. Bilderna i våra äldre artiklar

som visar delar av Utforskaren stämmer inte alltid med vad du ser i din egen dator med operativsystemet Windows Vista. Något exempel på detta kan du läsa i artikel 29 (Diskulogen nr 84) och i artiklarna i detta nummer av Diskulogen. Vi kommer att på lämpligt sätt ta hänsyn till dessa eventuella skillnader i våra framtida artiklar. Vår målsättning är fortfarande att skriva artiklar som handlar om väsentliga saker för både gamla och nya användare av DISGEN men ibland också om DISGENS mer avancerade funktioner. Dessutom har vi fått i uppdrag att bearbeta och uppgradera en stor del av de första 29 artiklarna till 8.2-nivå. Exakt hur dessa ska publiceras är just nu ännu inte klart. 🐼

EVA DAHLBERG

INGVAR KÄRRDAHL

STEN-STURE TERSMEDEN

Lär dig mer om disgen 8, del 30

TEXT: Ingvar Kärrdahl

BILD: DISGEN 8.2

Förenklad säkerhetskopiering i Disgen 8.2

Glöm konstiga inställningar för att göra en säkerhetskopiering! DISGEN 8.2 gör jobbet – efter fyra musklick är säkerhetskopiering färdig. Om du glömmer att säkerhetskopiera får du efter ett tag även en påminnelse.

Med tanke på hur mycket arbete du lagt ner på din forskning bör du låta DISGEN kontrollera att det inte uppstår några felaktigheter i själva databasen. Är du riktigt ambitiös så gör du detta efter varje arbetspass, men du bör alltid göra det innan varje säkerhetskopiering. Välj *Verktyg > Kontrollera DISGENs filer*. Efter några sekunder får du ett meddelande om vad som kontrollerats och eventuella åtgärder som vidtagits. Meddelandet avslutas med *Klart!* samt att du kan läsa en loggfil. Läs gärna loggfilen och stäng därefter loggfilen och klar-meddelandet.

Skapa en säkerhetskopiering

Starta DISGENs säkerhetskopiering med: *Verktyg > Säkerhetskopiering > Skapa säkerhetskopiering*. Nu öppnas dialogrutan *Skapa säkerhetskopiering* [1]. Där ser du att säkerhetskopiering kommer att läggas i en mapp som heter *DgBackup* med namnet: *DG8_2_ååååmmdd_tmm.zip* (*ÅrMånad-Dag_TimmarMinut*). Filnamnet inkluderar alltså både datum och tidpunkt då säkerhetskopiering skapas vilket innebär att du aldrig riskerar att skriva över en äldre

säkerhetskopiering. Längst ner i dialogrutan är det förvalt att säkerhetskopiering även ska innehålla bild- och mediafiler, underlagskartor, GEDCOM-filer och HTML-filer. Vill du inte ha med detta material i säkerhetskopiering så kan du ta bort en eller flera bockar. Ditt val här sparas så att din egen inställning används vid nästa säkerhetskopiering. Nu återstår endast att klicka på *Spara*. När säkerhetskopiering är klar får du ett meddelande om detta, samt möjlighet att öppna och granska loggfilen. Kontrollera att det står *Klart* [2]. Avsluta säkerhetskopieringen med *OK*.

Mappen *DgBackup* ligger i din datamapp, *Dg82Data*, där allt ditt material sparas. Givetvis ingår inte mappen *DgBackup* i din nästa säkerhetskopiering.

Att göra en säkerhetskopiering med 10 000–20 000 personer tar endast några sekunder. Om du däremot väljer att ta med bild- och mediafiler, underlagskartor, GEDCOM-filer och HTML-filer kan det ta betydligt längre tid beroende på omfattningen av detta material. Jag rekommenderar därför att inte ta med detta mer än en gång per år eller då du lagt in mycket nytt sådant material.

Att skapa säkerhetskopior är så enkelt att du egentligen kan göra det efter varje arbetspass, eller i varje fall med jämna mellanrum. Om du mot förmodan skulle glömma att säkerhetskopiera så kommer du att få en påminnelse av DISGEN när du startat DISGEN 25 gånger utan att ha gjort någon säkerhetskopiering. Vill du ändra antalet starter för att få påminnelsen så kan du göra detta under: *Verktyg > Inställningar > Program > Systeminställningar*. Här kan du också nollställa räknaren.

Om du arbetar med flera *Dg82Data*-mappar (Kommer att behandlas i en senare artikel) så måste du göra säkerhetskopior i samtliga *Dg82Data*-mappar.

Återläsa en säkerhetskopiering

Återläsning av egna säkerhetskopior görs om man använder fler än en dator för att hålla båda datorerna uppdaterade. Andra tillfällen för återläsning är i samband med datorbyte, vid problem i databasen eller datorhaverier.

Återläsningen är i det närmaste identisk med att göra en säkerhetskopiering. Starta DISGENs säkerhetskopiering med: *Verktyg > Säkerhetskopiering > Åter-*

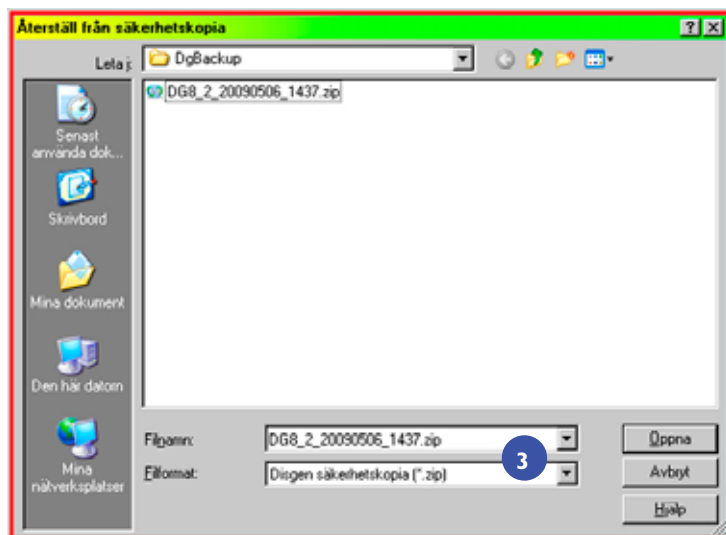
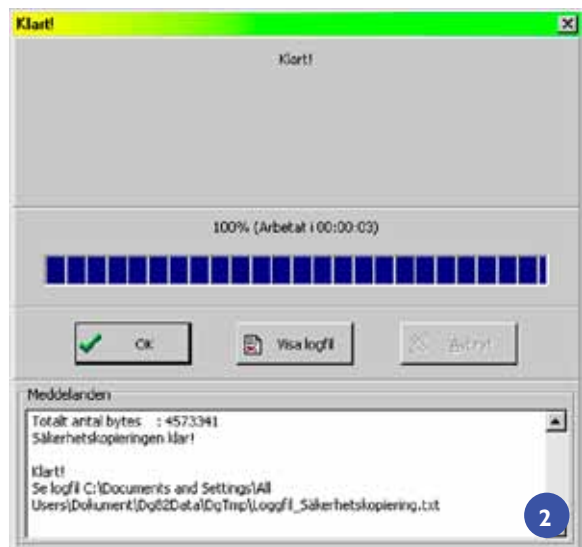

Bild 1. I dialogrutan *Skapa säkerhetskopia* bestäms var säkerhetskopian ska sparas och under vilket namn.

Bild 2. Du får meddelandet *Klart!* då säkerhetskopieringen är slutförd.

Bild 3. I menyn för säkerhetskopiering kan du även välja att återläsa en säkerhetskopia.

läs säkerhetskopia. (Kan även öppnas från startdialogen: *Återläs ...*) Nu öppnas dialogrutan *Återläs från säkerhetskopia*. Du kommer direkt in i mappen *DgBackup* där du har dina säkerhetskopior. [3] Markera säkerhetskopian som du vill återläsa från, i regel den senaste. Själva återläsningen startar du genom att klicka på *Öppna*, därefter får du två varningar, att läsa och bekräfta, innan själva återläsningen börjar. Återläsningen är färdig när du får *Klar!*-meddelandet som du avslutar med *OK*.

Har du fått material från en annan släktforskare i form av en säkerhetskopia ska du aldrig läsa in denna i ditt eget material eftersom ditt eget material då raderas. Skapa en ny *Dg82Data*-mapp (*Skapa > Ny datamapp ...*) för främmande material som du får i form av en säkerhetskopia i DISGEN.

Förvara säkerhetskopior

Egentligen har du inte någon säkerhetskopia innan du har gjort flera kopior av säkerhetskopian och fört över till flera CD/DVD eller USB-minnen som är säkert placerade på andra ställen. Exempel på sådana ställen är bankfack,

hos dina barn eller hos någon god vän. Grundprincipen är att en och samma olycka inte ska kunna förstöra alla dina säkerhetskopior. Du kan också sända en säkerhetskopia till DIS Arkiv.

Kontrollera säkerhetskopian

Det kan vara bra att någon gång kontrollera att säkerhetskopian fungerar och dessutom blir det en liten övning i att återläsa en säkerhetskopia. Även i detta fall bör du göra det mot en annan *Dg82Data*-mapp precis som med främmande material.

Andra metoder

Det går i och för sig att göra kopior av ditt material i DISGEN på flera sätt. Här är några exempel:

- Kopia på *Dg82Data*
- Rålista
- Textexport, hela flockar
- HTML-export
- GEDCOM

Det är endast det första alternativet som innehåller allt ditt registrerade material. För en datorovan person kan det vara lätt att vid kopieringen av *Dg82Data* tappa bort någon enstaka fil som i sämsta

fall kan vara en av de viktigaste. De uppräknade metoderna ska därför endast betraktas som komplement till riktiga säkerhetskopior framställda av DISGENS funktion för säkerhetskopiering.

Textexport, hela flockar och GEDCOM kan läsas in i DISGEN men medför förlust av sådana uppgifter som inte hanteras i denna export/import.

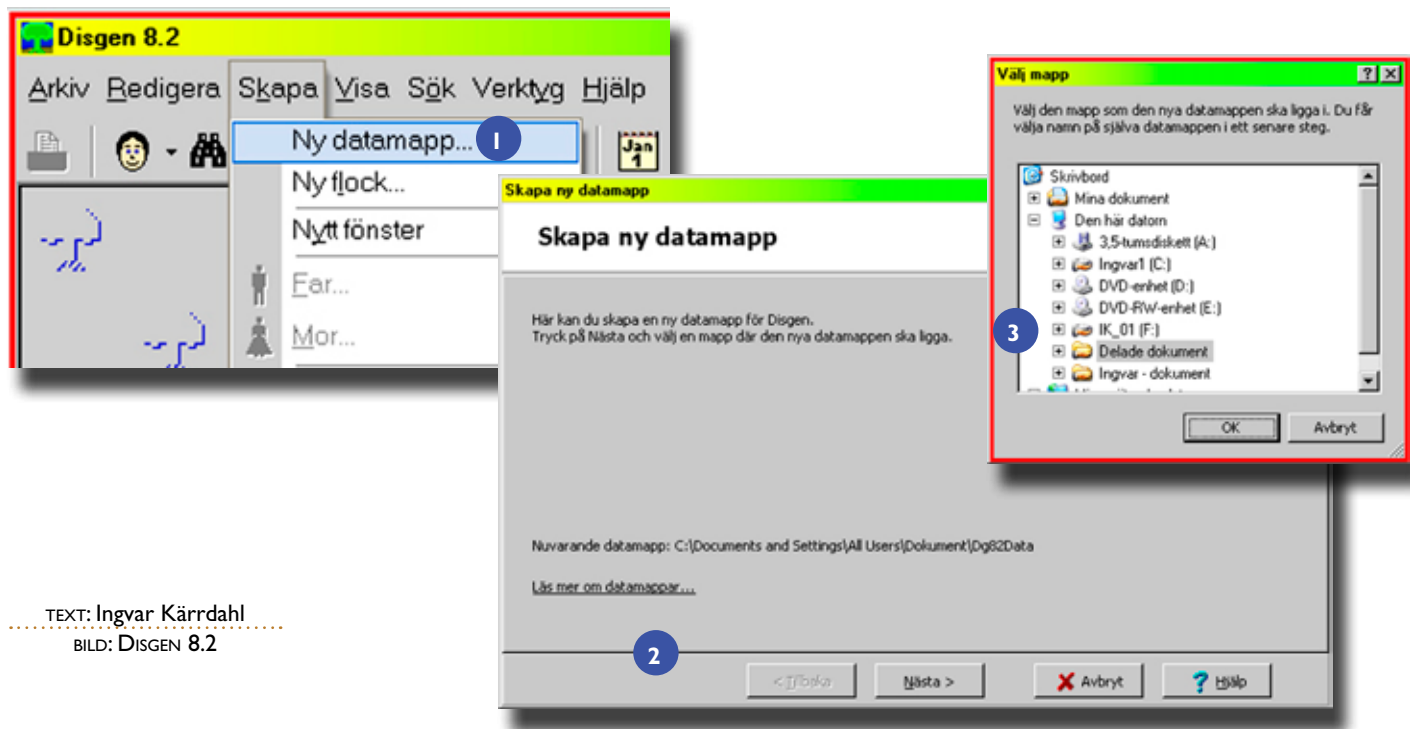
Rålistan är en utskrivningsbar textfil som inte kan återläsas till DISGEN.

Slutord

Säkerhetskopiera ofta. Ställ detta lilla arbete och dessa sekunder mot vad det skulle ta i tid och pengar för att genom ny forskning återställa det material som går förlorat vid en hårddiskrasch eller annan olycka. DISGENS utvecklare har förenklat den inbyggda funktionen i denna nya version av DISGEN just för att det ska vara så enkelt som möjligt för dig som användare att försäkra dig om att ha ditt material kvar.

Bilderna är gjorda i Windows XP. Om du använder Windows Vista så är det endast namnen i sökvägen som är anorlunda. Lycka till med den nya säkerhetskopieringen! 🍄

lär dig mer om disgen 8, del 31

TEXT: Ingvar Kärredahl

BILD: DISGEN 8.2

Flera Dg82Data-mappar

Behöver du en Dg82Data-mapp för att testa din säkerhetskopia eller lägga in kompisens material?

Gör en extra Dg82Data-mapp, eller flera – nu har det blivit mycket enkelt.

I en Dg82Data-mapp sparas i olika undermappar och filer allt som du lägger in i DISGEN. Dessutom finns en särskild mapp för dina säkerhetskopior.

Varför flera Dg82Data-mappar?

I artikeln om den nya säkerhetskopieringen rekommenderade jag att man ibland bör testa sin säkerhetskopia.

För att göra detta behövs ytterligare en Dg82Data-mapp. Vill du kanske hjälpa någon kompis eller släkting med dennes material så görs detta bäst i en annan mapp än där du har ditt eget material. Det kan ju hända att du får material från en släkting på en säkerhetskopia och den kan du inte läsa in i din egen datamapp eftersom du då förstör ditt eget inmatade material och därmed din egen forskning. Dessutom är särskilda mappar för material du får från släktingar ett utmärkt sätt att plocka ut endast det du är intresserad av och addera det till din egen forskning.

Windows XP eller Vista

Skillnaden mellan dessa båda operativsystem är ytterst marginell när du är inne i DISGEN 8.2. Bilderna som används i ar-

tikeln är gjorda när DISGEN körs i XP. Där eventuella skillnader behöver visas finns bilder för både XP och Vista. Utanför DISGEN, till exempel i *Utforskaren*, finns skillnader som det tar ett tag innan man vänjer sig vid. Exempel på detta är skillnader på namn i sökvägar.

Lite historik

Från och med DISGEN 8 har det blivit möjligt att använda flera datamappar. I DISGEN 8.0x var man tvungen att ominstallera (utan att först behöva avinstallera) DISGEN för att skapa en ny Dg8Data-datamapp och ge den ett namntillägg eller lägga den på annan plats på hårddisken. Det här var en lite besvärlig procedur för den som inte hade så stor datorvana.

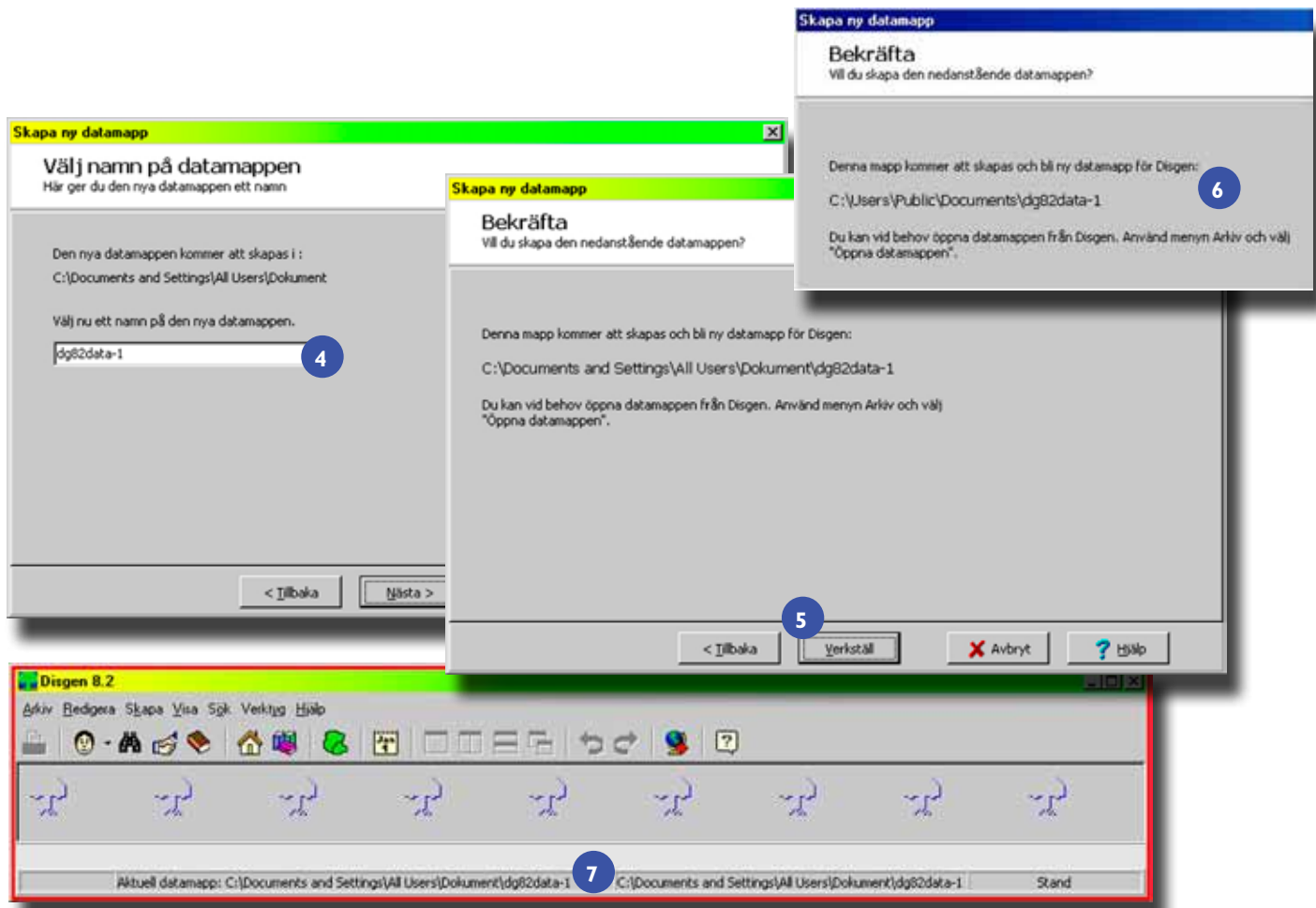

Bild 1, 2, 3. Skapa en ny datamapp och välj var den ska sparas.

Bild 4, 5, 6. Välj vilket namn datamappen ska ha och avsluta med *Bekräfta*.

Bild 7. Längst ner på statusraden kan du se sökvägen till din datamapp.

I DISGEN 8.1x fanns möjlighet att välja alternativet att från installationsskivan direkt skapa ytterligare en ny Dg8Data-mapp. Kvar var dock problemet med namnändring och placering på hårddisk.

Nu, i DISGEN 8.2, har funktionen att skapa fler Dg82-datamappar flyttats in i det installerade DISGENprogrammet och du skapar en ny datamapp med endast några klick på musen. DISGEN placerar den nya mappen på rätt ställe och ger den dessutom ett nytt namn. Enklare än så här kan det knappast bli.

Skapa en ny Dg82Data-mapp

Om du inte redan sitter och jobbar med DISGEN 8.2 så ska du börja med att starta programmet. Välj *Skapa > Ny datamapp* [1]. Du har nu kommit till dialogrutan

Skapa ny datamapp där du ser vilken datamapp som du för tillfället arbetar i och aktuell sökväg [2]. Du kan läsa mer om datamappar genom att klicka på texten, välj sedan *Nästa*.

I nästa dialogruta *Välj mapp* är den mapp förvald där DISGEN normalt installerar den första datamappen (om du inte valt någon annan placering) [3]. Om du accepterar detta förval så behöver du inte göra något annat än att klicka på *OK*.

I dialogrutan *Välj namn på datamappen* ser du att det redan finns ett namnförslag med ett namntillägg som avviker från namnet på din befintliga datamapp [4]. Du kan acceptera förslaget eller byta ut 1:an mot något mer instruktivt namntillägg. Namnbyte kan du även göra senare. Fortsätt genom att klicka på *Nästa*.

I dialogrutan *Bekräfta* [5], [6] kan du kontrollera att det är den rätta sökvägen varefter du klickar på *Verkställ*.

Du har nu kommit tillbaka till DISGENS skrivbord. Samtidigt har också DISGEN bytt till den nya datamapp som du nyss skapade och detta ser du längst ner på statusraden [7]. Om du längst till höger inte ser hela sökvägen kan du föra muspekaren över texten så att hela sökvägen till vänster visas, precis som på bilden.

Byta Dg82Data-mapp

Du har nu fler än en Dg82Data-mapp och behöver därför ibland byta mellan dessa. Även detta är enkelt att göra.

Välj *Arkiv – Byt datamapp ...* [8] och du kommer till dialogrutan *Välj en datamapp* [9] där du väljer *Nästa*.

Nu öppnas en dialogruta som visar en Utforskarbild över den mapp (Delade dokument) där du har dina Dg82Data-mappar, där den mapp som du just nu arbetar i är markerad [10], [11]. Nu ska du markera mappen som du vill byta till och sedan klicka på **OK** [12]. Att du efter bytet har kommit till rätt mapp kan du kontrollera nere på DISGENS statusrad [7].

Dg82Data-mapp eller Arkiv?

Många DISGEN-användare som använt DISGEN version 7 eller äldre har säkert använt sig av flera Arkiv i DISGEN för att hålla isär sitt eget material och främmande forskningsmaterial. För att dessa användare inte ska tvingas att arbeta om de delar som finns registrerade i arkivnivå så finns funktionen *Arkiv* medtagen även i DISGEN 8.2. DIS rekommenderar däremot inte längre flera arkiv i samma datamapp. Personer i arkiven kan nämligen inte kopplas samman men arkiven använder samma uppsättning DISGEN-orter (ortsdatas) och DISGENkällor (källdatas). Läger du dessutom in bildmaterial med mera, så får du även då onödigt besvär med att hålla isär ditt eget och andras material. Har du eget material uppdelat på flera arkiv så har du säkert också flera dubletter registrerade totalt sett och det ska man ju inte ha. För dig som fortfarande har material i flera arkiv är övergången till DISGEN 8.2 ett mycket bra tillfälle att istället använda den bättre och mer avancerade funktionen med flera Dg82Data-mappar. Behöver du hjälp med uppdelningen så kontaktar du din fadder.

Tänk på att varje Dg82Data-mapp måste säkerhetskopieras var för sig. Lycka till med flera Dg82Data-mappar! 🐼

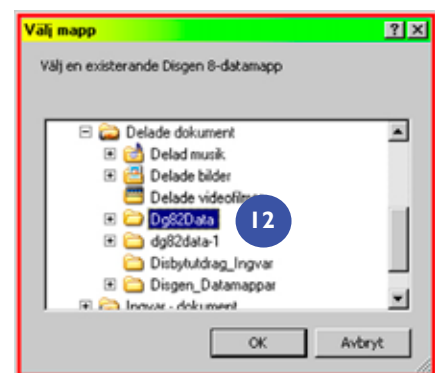
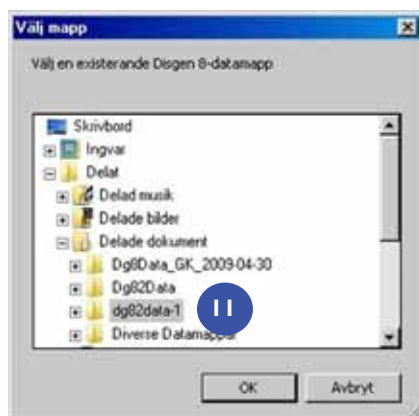
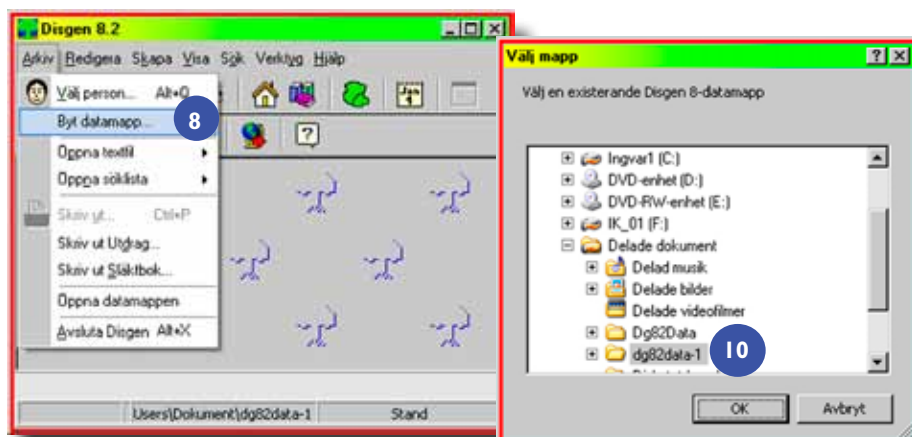
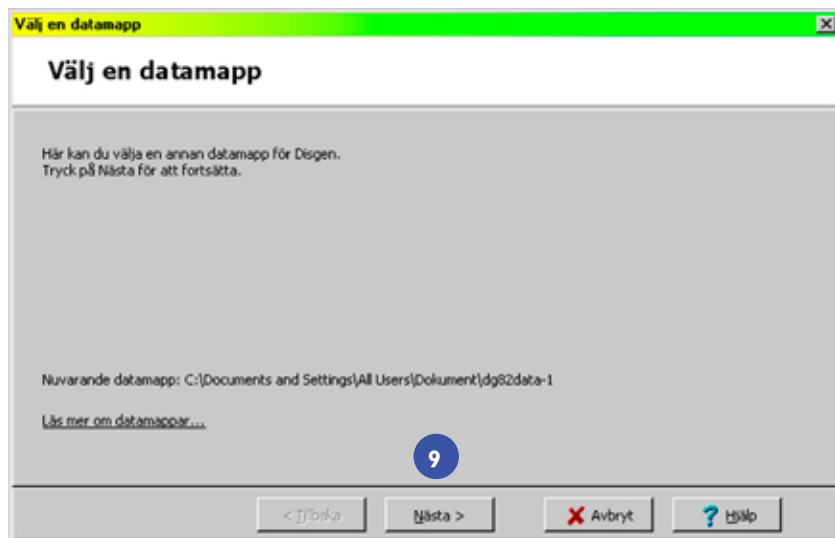

Bild 8, 9. Hoppa mellan olika datamappar genom att välja *Byt datamapp*.
Bild 10, 11. Den mapp du arbetar i är markerad.
Bild 12. Markera den datamapp du vill byta till.

Släktforskningens Dag i Uddevalla

Trots det vackra vädret var det en strid ström av besökare till Släktforskningens Dag på Bohusläns Museum i Uddevalla. Två föredrag hölls under dagen. Först var det Anna-Lena Hultman som inför en stor skara redogjorde för hur man söker sina försvunna släktingar i Amerika. Många kom för att söka sina släktingar i det stora landet i väster.

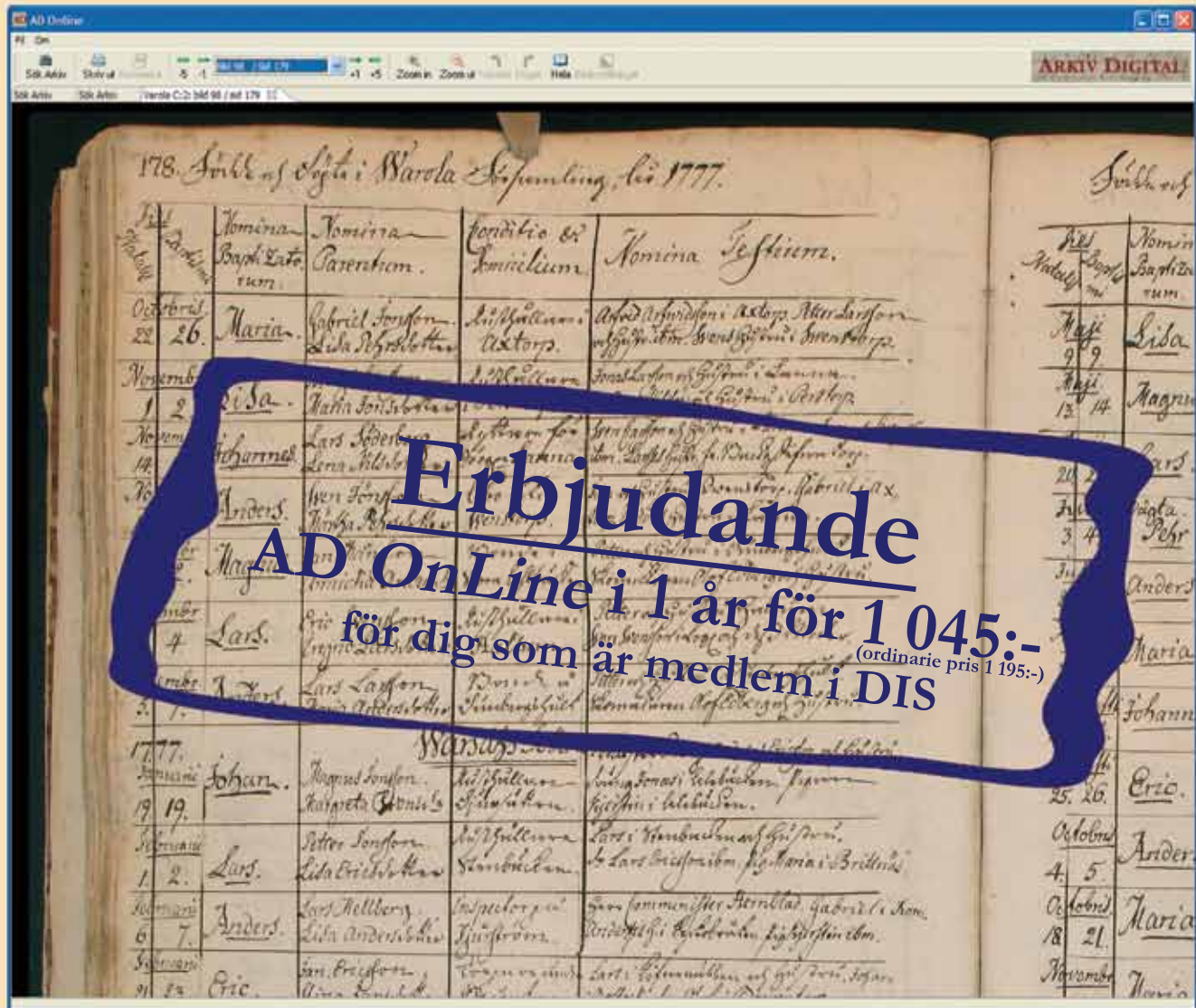
Sedan berättade etnolog Bodil Andersson från Haldens museum om Resandefolket och dess samlingsplats i norra Bohuslän nära den norska gränsen. Platsen heter Snarsmon och stora utgrävningar pågår där nu. Platsen kan besökas under sommartid.

I Spisrummet fanns flera utställare både med och utan datorer. På Hyllan hade Arkiv Digital och DIS-Väst satt upp sina datorer. Arkiv Digital har nu fått med alla socknar i länen i grannskapet. DIS-Väst hade som vanligt många besökare som ville bekanta sej med DISGEN-programmet. Många var också nyfikna på den nya versionen 8.2 som premiärvisades.

Uddevalla Släktforskare stod som arrangör för dagens program tillsammans med Bohusläns Museum. Släktforskarna i Uddevalla har nu över 300 medlemmar och ökar ständigt. Deras hemsida kan nås på www.uaslektforskare.se. 🌐

Nyfotograferat!

Med oslagbar bildkvalitet!

Det är ofta svårt att läsa gamla kyrkböcker på Internet. Inte bara de gamla handstilarna ställer till problem utan också bildernas kvalitet.

De flesta som erbjuder kyrkböcker på Internet ger dig digitala kopior av gamla mikrofilmer som fotograferades för femtio år sedan. I svartvitt.

Läs mer och se bilderna på riktigt på → www.arkivdigital.se

ArkivDigital har valt en annan väg.

Vi nyfotograferar alla Sveriges kyrkböcker med moderna digitalkameror. Och självklart i färg. Därför kan vi erbjuda dig en oslagbar bildkvalitet.

Det gör släktforskningen mycket lättare. Och roligare!

Arkiv Digital är huvudsponsor för

ARKIV DIGITAL

www.arkivdigital.se

Använd gärna insändarsidan för att diskutera något angeläget ämne. Men skriv så kortfattat och koncentrerat du kan. Skicka din insändare till diskulogen@dis.se. Diskulogen förbehåller sig rätten att koncentrera insändare.

Elgenstierna

Söker med ljus och lykta efter Elgenstiernas 9 band Svenska adelns ättartavlor, utgiven i faximilutgåva. Om någon har dessa band och kan tänka sig att sälja dem, hör av er till

KERSTIN WIDING, MEDLEM 34950
kerstin.widing@telia.com, tel: 08-51235225

Ett tack vore på sin plats

För knappt två år sedan (dec -07?) fick vi en efterlysning på DIS sidor. Finns det någon som känner sig manad att hjälpa till? Med vad kan man fråga sig? Jag uppfattade det som att det efterlystes hjälp med utvecklingsarbetet av DISGEN 8.2.

I brist på självförtroende (!) tänkte jag att visst, något ska jag väl kunna bidra med. Nu blev det inte riktigt så, men jag fick en inblick i vad en massa frivilliga krafter gör för att nästa delversion av DISGEN skall bli bra.

Det som hände var att jag fick ta del av diskussionerna på den gemensamma utvecklingssiten som DIS-utvecklarna har.

- Jag fick läsa en massa om kartor
- Jag fick läsa en massa om utskrifter
- Jag fick ta del av punkter, understrykningar, nya knappar
- Jag fick reda på att det var bättre förr men blir bäst sedan

Det var långt ifrån allt jag begrep

Men ett begriper jag – Utvecklarna lägger ner ett jättejobb – i stort sett ideellt. De ska ha ett stort tack. Litet från mig som sett bakom ridån. Stort från oss alla användare när det nya kommer!

ROLF PERSSON, MEDLEM 16045

Stor eloge till Bengt Eriksson

Vill bara framföra att Bengt Erikssons artikel om släktforskning via internet i senaste numret var helt lysande.

Den visade verkligen möjligheterna att bedriva spännande forskning via nätet och borde ingå i alla släktforskningskurser.

CHRIS BINGEFORS

Nytt släktskapsord

Jag läste med intresse artikeln om släktskap i senaste tidningen. Osökt kom jag då in på en fråga som jag försökt få svar på i ett och ett halvt år.

För 20 månader sedan blev jag farfar till Kajsa, vilket är mycket härligt. Kajsa har också en morfar, Gustaf, som alltså är min sons svärfar och min svärdotters far.

Men finns det inte på svenska något enkelt ord som visar släktskapet mellan Gustaf och mig? Alltså ett ord liknande kusin eller sysling så att man slipper tvåledsomskrivningen.

Vet ni om det finns ett sådant ord på något annat språk?

Om detta ord saknas så skulle väl föreningen kunna skapa ett ord (möjligen två om det ska finnas både mask.- och fem. varianter) och vid lanseringen av ordet bli berömd i halva Sverige.

HANS WIKLANDER, SALTSJÖ-DUVNÄS

Program på internet

Söker program för att göra min släktforskning tillgänglig på nätet för nära släktingar. Har tittat på Familjeband som görs av Genline och det amerikanska programmet MyHeritage som finns på svenska. Undrar om det finns någon som har utvärderat dessa program och andra liknande? Vore intressant att se en kvalificerad jämförelse i Diskulogen.

MyHeritage verkar ha kommit lite längre än Genline med sitt program, men vilket ska man satsa på?

TORGNY BACK, MEDLEM 1685

Efterlysning

Jeg finner ikke noe forum for etterlysning, så jeg prøver denne kanalen. (Er medlem i DIS-Norge.)

Jeg søker Christian Andreassen Wølner, døpt 07.07.1745 på Kongsberg i Norge. Han arbeidet på Kongsberg sølvverk, men ble dømt for sølvtveri. Han klarte å rømme fra fengslet og skal ha reist til Sverige i 1783.

I skiftet etter en sønn i 1796 antas han fortsatt å oppholde seg i Sverige.

Er det noen som har opplysninger om den mannen, eventuelt andre med samme etternavn?

Takk for bistand!

HARALD HORTEN, TRONDHEIM
harald.horten@hist.no

Ljusare tider är på väg, lovade vår dåvarande vice ordförande Mats Ahlgren i förra numret. Även om omvärlden ännu inte visat tecken på ekonomisk återhämtning och därmed ljusare tider, så känns det ändå som om Mats blir sannspådd, åtminstone vad Genealogiska Föreningen beträffar. Som föreningens enhälligt nyvalde ordförande, vill jag just understryka den enorma vilja till positivt samarbete som strömmar emot mig från den nya styrelsen och våra medlemmar i stort.

Ordförandeposten

Jag har fått ett hedersuppdrag! Det känns oerhört inspirerande att få vara med och ta ansvar för nya projekt, nya initiativ och nya produkter. Redan har jag fått känna på de kraftfulla idésprutorna omkring mig. Det är vår i luften!

På föreningens vägnar vill jag här tacka den förra ordföranden Lena A. Löfström för hennes insatser och meddela att styrelsen utsåg henne, vid sitt

konstituerande sammanträde, till hedersledamot i GF. Tack, Lena!

Släktforskning i skolan

Du har säkert inte kunnat undgå att, under den senaste tiden, notera det starka utbud av tv-program, radioprogram och tidningsartiklar, som på olika sätt trängt sig fram i mediautbudet. Och som alla handlar om det ökade intresset för släktforskning! Jag noterar särskilt min frände Lasse Berghagens dotter Malin, som i ett av tv-programmen konstaterade: tänk om släktforskning funnits på schemat i skolan! Raskt beslöt vi då att en arbetsgrupp i den nya GF-styrelsen skall studera det önskemålet närmare och se vad vi kan göra för potentiella unga släktforskare redan på skolstadiet.

GF:s arkiv

Mats påpekade i förra numret också att Sveriges största släktforskningsarkiv ligger utanför arkivmyndigheten och finns hos oss på GF. Det är något som

alla GF-medlemmar, som läser dessa rader, skall ta fasta på. Kom och besök oss vid nästa Stockholmsbesök! Låt mig veta i förväg, så skall jag göra mitt bästa för att besöket skall bli genealogiskt och socialt lönsamt! Helena Nordbäck är en hejare på att berätta och förklara vad som finns i vårt stora arkiv. (Välkomna är naturligtvis också DIS-medlemmar runt om i vårt avlångs land!) Hälsa på oss, hör av er, kommunicera! Om vi blir bättre på det senare kommer vi också förbättra nyttan och nöjet med att vara medlem i Genealogiska Föreningen!

Samarbete med DIS

Samarbetet mellan GF och DIS i DIGISAM-projektet tycker jag är viktigt. Rent allmänt sett så är jag imponerad av vad DIS hittills åstadkommit i sin verksamhet. Det är min förhoppning att det påbörjade samarbetet skall fördjupas, men det är också viktigt att GF-medlemmarna får konkreta svar på den ganska normala frågan "What's in it for us?"

Jag besökte Olof Cronberg, DIS ordförande, i Växjö (min fars hemstad) innan jag blev vald till GFs ordförande, just för att diskutera vårt fortsatta samarbete. Jag tror att vi och hans företrädare Sture Bjelkåker, som nu är vice ordförande i GF:s nya styrelse, ser samma förnyelse och möjligheter i det redan inledda samarbetet.

Påverka din förening

Jag har inte tidigare varit aktiv i någon släktforskarförening utan representerar nog den mer typiske släktforskaren. Jag har varit medlem i många föreningar och snällt betalt mina avgifter, så länge som jag känt att jag fått valuta för pengarna, så att säga. Jag har surfat mycket och beundrat resultatet av frivilliga insatser, som producerat fantastiska hemsidor.

Stående från vänster: Björn Zötterman, Erland Ringborg, Lena Lindholm Bråttorp, Jan Appelquist, Tomas Risbecker, Håkan Norelius, Märten Hougström, Sture Bjelkåker, Mats Ahlgren, Åza Olofsson och Lars-Olof Skoglund. Framför de andra: Elisabeth Thorsell och Hans Hanner.

Foto: Magnus Bäckmark

En hemsida, som länge varit min favorit är Jönköpingsbygdens förnåma hjälpredda, men det är kanske mina gener som dras till det småländska... Vår egen fina hemsida skall nu bli ännu bättre vågar jag utlova!

Att ha möjlighet att påverka, och det i den förening som var den första släktforskarförening som jag gick med i, känns riktigt bra. Genealogiska Föreningen har faktiskt nu en ordförande och en vice ordförande som båda blev medlemmar de allra första åren på 60-talet! Det vittnar väl om stor lojalitet och d:o känsla för vår gamla fina förening, eller hur?

Du behövs

För att vi skall kunna fortsätta att utvecklas och vara ledande i släktforskningssammanhang, så behövs Din hjälp. Vi behöver entusiasm och frivilliga krafter! Vi har mycket av det redan – men vi behöver mer! Vi har många ouppklara uppgifter att ta itu med. Ta t.ex. vår unika Klippsamling, som behöver en fortsatt uppklistring. Vi behöver även en fortsatt inmatning i de excerperade personregistren till gamla tidningar, som finns. Ett nappatag med "Försäljnings-sidan" är också påkallat i högsta grad. Hur gör vi den mer attraktiv och mer lönsam? En genomgång av släktmapparna, och en digitalisering av registerkorten, känns också mycket angeläget. Det finns, med andra ord, ingen brist på områden där vi skulle behöva frivilliga insatser. Hör av dig!

Har du något på hjärtat så tänk på strofen i ringdansen "vill du mig något så har du mig här": *ordf@genealogi.net* – jag kommer att svara snabbt!

TOMAS RISBECKER
Ordförande

Avlidna Dis-medlemmar

1187	Anund Bäck, Täby	16672	Gunnar Sinding Holm, Grålum
4177	Thor Ohlsson, Danderyd	18139	Georg Sandwall, Österskär
4484	Ingela Storberg, Arvika	18773	Thomas Nygren, Uppsala
5222	Åke Rennstam, Hörby	20401	Sven Alfredsson, Bollebygd
5820	Ruben Persson, Staffanstorp	21606	Verner Jansson, Östersund
6141	Hans Busck, Kungälv	22117	Lennart Bergkvist, Älta
6738	Carl Hellman, Uddevalla	25317	Göte Alm, Smedstorp
7333	Ingvar Göth, Skillingaryd	27149	Claes Mogren, Årjäng
8291	Nils-Erik Björkered, Kungsbacka	28810	Åke Tullgren, Hägersten
8638	Mary-Anne Andersson, Höganäs	28907	Gullan Nilsson, Göteborg
9146	Ingvar Marklund, Göteborg	34379	Astrid Fält, Säffle
9789	Bengt Springfeldt, Enskede Gård	37730	Evert Öberg, Linköping
10139	Ulf Ericson, Sundbyberg	38534	A-L Serboni-Nilsson, Linköping
10269	Ingvar Storck, Skillingaryd	39541	Göte Waller, Västra Frölunda
12376	Karin Ohlsson, Mjölby	40405	Sven-Inge Svensson, Malmö
12866	Birger Berntsson, Västra Frölunda	41655	Arne Wingqvist, Järfälla
14483	Nils-Ivar Forss, Lomma		

medlemsbeställningar

Medlemsbeställningar

Medlemmar kan beställa från Dis på vår hemsida www.dis.se > *Beställ* eller genom att ringa Dis kansli på telefon 013-149043. Ange alltid medlemsnummer vid kontakt med kansliet!

DISGEN

- DISGEN 8.2 750 kr
- Uppgradering 350 kr

För den som vill köpa en uppgradering krävs oavbrutet medlemskap sedan förra köpet av DISGEN.

Dis-pin

Dis-pin *emalj/gulmetall* 25 kr

Äldre nr av Diskulogen

- 1 mån av tillgång 20 kr/nr

Böcker

Sorsele: Samesläkter, del 1, 150 kr
Sorsele: Samesläkter, del 2, 200 kr
Sorsele: Samesläkter, del 3, 250 kr
Sorsele: Samesläkter, del 4, 300 kr
av Thea Hälleberg

Register till vigsellängder

Se Dis hemsida.

Betala alltid i förskott till Dis plusgirokonto 14033-5 eller bankgiro 5009-6742. Porto ingår i priserna. Ring Dis kansli vid frågor!

DISGEN/Mac

Kerstin Bjernevik, Kista	08-7511630
kerstin.bjernevik@bredband.net	
Kerstin Olsson, Eslöv	0413-31025
kerstin.olsson17@comhem.se	
Sven Olby, Västerås	021-20494
sven.olby@hem.utfors.se	

Reunion/Mac

Helge Olsson, Anderslöv	0410-20002
helge@dis-syd.se	
Gunilla Hermander, Hudiksvall	0650-94188
macnilla@telia.com	
Micael Korndahl, Åre	0647-664777
micael.korndahl@gensoft.se	
Kerstin Farm, Sundsvall	060-679111
kerstin.farm@telia.com	

Min Släkt

Elinor Elmborg, Södertälje	08-55013205
e.e@live.se	
Bo Svartholm, Frösön	063-44286
bo.svartholm@snf.se	

Holger

Kenneth Mörk, Sala	0224-77572
kmsala@sheab.net	

DISBYT-ombud

Carl-Olof Sahlin, Täby	08-7563314
carl-olof.sahlin@telia.com	
Ronnie Thomasson, Lund	046-122100
disbyt@dis-syd.se	
Charlotte Börjesson, V. Frölunda	031-478093
charlotte.borjesson@telia.com	
Hans Vappula, Landvetter,	031-945132
hans.vappula@hem.utfors.se	
Håkan Asmundsson, Linköping	013-154126
hakan@asmundsson.nu	
Rolf Eriksson, Vikingstad	013-81283
rolferiksson@brevet.se	
Kurt Gustavsson, Nyköping	0155-59112
kurt.b.g@telia.com	
Boine Nurmi, Västerås	021-417344
boine.r@nurmi.nu	
Bernth Lindfors, Njurunda	060-31524
bernth.lindfors@telia.com	

DISBYT/Finland

Gunnar Bergstedt, Stockholm	08-250966
gunnar.bergstedt@gfh.se	

Dis Arkiv

Kjell Weber, Torslanda	031-563477
dis_arkiv@dis.se	

Kontakta rätt fadder!

I vissa avseenden är det betydande skillnader mellan DISGEN 8.2 och tidigare versioner. Fadderlistan har därför delats upp i förhållande till vilken version av DISGEN som din fråga gäller och vilken fadder du ska kontakta. Välj dessutom som vanligt den fadder som bor närmast dig.

DISGEN/PC

Faddrar för version 8.2 (i postnummerordning)

Rolf Ahlinder, Handen	08-7771996	rolf@dis-ost.se	8.2
Stig Geber, Uttran	08-53030734 kv	stig.geber@telia.com	8.2
Håkan René, Vällingby	08-57974560	hakan.rene@adamomail.se	8.2
Carl-Göran Backgård, Åkersberga	08-54061136	cg@milstolpen.org	8.2
Bengt Kjellerström, Lund	046-126018	bengt.kj@bredband.net	8.2
Holger Andersson, Lund	046-355180	holger.andersson@lsn.se	8.2
Jan Nilsson, Staffanstorps	046-255788	fotojanne@bredband.net	8.2
Caj Nilsson, Svalöv	0418-868324	caj.nilsson@bwm.se	8.2
Rune Jönsson, Kristianstad	044-245217	runejoensson@telia.com	8.2
Ove Billing, Laholm	0430-14120	od@laholmo.net	8.2
Ingvar Kärrdahl, Bor	0370-650715	karrdahl@telia.com	8.2
Arne Sörlöv, Tving	0455-70304	arne@sorlov.com	8.2
Jan Jutefors, Rockneby	0480-66565 kv	jan.jutefors@telia.com	8.2
Jan-Åke Thorsell, Västra Frölunda	031-291155 kv	jama.thorsell@spray.se	8.2
Inga-Lill Fjällström, Uddevalla	0522-343 19	ingalill45994@gmail.com	8.2
Kent Lundvall, Uddevalla	0522-74740 kv	k.lundvall@telia.com	8.2
Stig Rahm, Uddevalla	0522-86888	stig.rahm@telia.com	8.2
Karl-Erik Lerbro, Kinna	0320-13235 dag+kv	karl-e.Lerbro@telia.com	8.2
Lars Westerström, Skövde	0500-48 41 66	lars.westerstrom@swipnet.se	8.2
Börje Jönsson, Eksjö	0381-10840	borje-jonsson@spray.se	8.2
Karl-Edvard Thorén, Linköping	013-101151 dag+kv	karlet@comhem.se	8.2
Torsten Ståhl, Norrköping	011-148066	totta.stahl@telia.com	8.2
Kurt Gustavsson, Nyköping	0155-59112 dag+kv	kurt.b.g@telia.com	8.2
Göran Thomasson, Eskilstuna	016-130271	g.thomasson@telia.com	8.2
Stig Svensson, Flen	0157-70138	runeby@bredband.net	8.2
Gunnar Jonsson, Säffle	0533-10559	kilagenealogen@telia.com	8.2
Bengt Hammarström, Karlskoga	0586-36587 dag+kv	b.hammarstrom@telia.com	8.2
Jan Wallin, Örebro	019-183830 kv	jan.wallin.orebro@telia.com	8.2
Marianne Munktell, Falun	023-24728	mm@abc.se	8.2
Claes Embäck, Gävle	026-192500 kv	claes.emback@tele2.se	8.2
Kurt Wikholm, Gävle	026-102344	kwikholm@hotmail.com	8.2
Staffan Bodén, Iggesund	0650-561417	sboden@post.utfors.se	8.2
Bodil Orremo, Frösön	063-44666	bodil.orremo@bredband.net	8.2
Sven Schylberg, Brunflo	063-20701 kv	sven.schylberg@telia.com	8.2
Joacim Söderström, Sundsvall	060-155030	joacim.h.soderstrom@telia.com	8.2
Per-Anders Hörling, Sollefteå	0620-14613	per-anders.h@telia.com	8.2

Inga-Lill Fjällström

Ålder: 54 år
 Bor i lägenhet på landet strax söder om Uddevalla.
 Släktforskat i 4 år.
 Medlem i DIS sedan 2005.
 Nybliven fadder för DISGEN.
 ingalill45994@gmail.com
 0522-34319

Jag började att släktforska hösten 2005, då jag hade varit långtidssjukskriven ett tag och skulle så förbli ett tag framöver. Jag blev biten direkt då Uddevalla Släktforskarare hade öppet hus på biblioteket, och trodde då att hela min släkt var ifrån Göteborg.

Det visade sig att farmor var född i Uddevalla, och att hennes anor kom från Bokenäs och Orust. Min farfar föddes i Lane-Ryr, med anor från Vassända/Naglum. Min mormor föddes i Lundby, Göteborg, och hennes anor kom från Stenungsund, Romelanda och Solberga. Morfar föddes i Råda, Mölnlycke, och hans anor kom från Ucklum och Ytterby. Allt detta var nytt för mig.

Att det blev just DISGEN som jag använder, beror nog på att de flesta medlemmar som jag träffade i början hade just DIS-

GEN, och jag tyckte om programmet. Jag köpte programmet ca 2 månader efter att jag hade börjat att släktforska, och sedan har det varit full fart. Jag är självlärd datoranvändare och har alltid varit tekniskt intresserad, jag är nyfiken och vill ha reda på allt, jag är noggrann och framför allt så ger jag mig inte i första taget.

Mina bästa släktforskningstips är:

- Glöm inte att skriva exakt källa! Sedan måste man ha mycket tålmod, fantasi, tid och framför allt ordning och reda.

- Prata och intervju nu levande släktingar innan det är försent, och tag tillvara alla gamla foton och brev.

- Glöm heller inte att ha roligt! Sitt inte bara hemma och forska, utan träffa andra forskare, gå på medlemsmöten o.s.v. Jag var tidigare mycket ensam, men har nu fått många nya vänner. 🍷

Ordförande

Olof Cronberg, Södra Järnvägsgr. 21 A,
 352 34 Växjö, 0470-21763,
 ordf@dis.se

Vice ordförande

Daniel Berglund,
 Hängestensvägen 38, 421 67 Västra Frölunda,
 031-443 143,
 daniel.zz.berglund@gmail.com

Sekreterare

Elisabeth Leek, Norra Notåsa,
 573 73 Sunhultsbrunn, 0140-21225,
 elisabeth.leek@telia.com

Kassör

Bengt Karlsson, Stiglötsgr. 24,
 586 46 Linköping, 070-754 36 04,
 kassor@dis.se

Övriga ledamöter

Kjell-Åke Carlenäs, Storgården 16,
 586 55 Linköping, 013-340 04 85,
 ka.carlenas@bredband.net

Bo Kleve, Solhaga 7, 582 47 Linköping,
 013-104 204, bok@dis.se

Kjell Weber, Källarbanken 11,
 423 46 Torslanda, 031-563 477,
 wbr@swipnet.se

Karl-Ingvar Ångström,
 Hemmansvägen 87,
 871 53 Härnösand, 0611-203 41,
 karl-ingvar.angstrom@telia.com

Eva Dahlberg, Brunnsgatan 28, 553 17
 Jönköping, 036-169 857,
 eva_dahlberg@bredband.net

Ingrid Böklin

Karlarp Kyrkvägen 48, 240 40 Tjörnarp
 0451-62455
 ingrid.boklin@telia.com

Ulf Frykman

Arrendegatan 5, 583 31 Linköping,
 013-2149 37, ulf.frykman@comhem.se

Valberedning

Sammanställande: **Kerstin Olsson**,
 Östra strö 2602, 241 91 Eslöv
 0413-31025, kerstin.olsson17@comhem.se

DISGEN/PC

Faddrar för version 8.1 och äldre (i postnummerordning)

Anders Larsson, Svedala	040-400233	anders@dis-syd.se	8.1
Arne Hallberg, Helsingborg	042-212232 kv	arne.h@dis-syd.se	8.1
Gunnar Persson, Höganäs	042-330515 kv	gunnar@dis-syd.se	8.1
Ingrid Lännestad, Västra Frölunda	031-471847 dag+kv	lannestad@tele2.se	8.1
Elisabeth Molin, Havgdhem	0498-481377	elisabeth@snevide.com	8.1
Tony Rodin, Bollnäs	070-3506304	tony.rodin@home.se	8.1
Arne Bixo, Fränsta	0691-30502	arne.bixo.dis@telia.com	8.1
Örjan Öberg, Härnösand	0611-22188	orjan@bakskuru.se	8.1
Peter Johansson, Örnsköldsvik	0660-375567	peter.johansson-oer@telia.com	8.1
Lennart Näslund, Örnsköldsvik	0660-372109 kv	lintagan@home.se	8.1
Sigurd Nygren, Umeå	090-186487 kv	sigurd.nygren@ersboda.ac	8.1
Laila Larsson, Ersmark	0910-720041	laila.tuva@telia.com	8.1

Danmark (version 8.1+8.2)

Georg Agerby, Brøndby +45-43965337 g.agerby@jubii.dk

Finland (version 8.1+8.2)

Henrik Mangs, Vasa +358-500268361 kv henrik.mangs@netikka.fi

Norge (version 8.1+8.2)

Knut Hamre, Halden +47-69176169 keh-dis@online.no

Alf Christophersen, Songe +47-37164209 alf.christophersen@basalmed.uio.no

Dis-Nord

c/o Rolf Fräki, Stationsvägen 17,
953 93 Karungi, 0922-300 62,
ordf_nord@dis.se
Hemsida: www.dis-nord.se
Ordf: Rolf Fräki

Informationsträff Råneå

Måndagen 23/3 höll DIS-Nord en informationsträff i Råneå. Ett tiotal personer deltog. Våra utbildningsansvariga berättade varför det är praktiskt att använda datorn vid släktforskning. Det var verkligen en trevlig träff och vi hoppas att vi får komma tillbaka fler gånger.

Släktforskningens dag i H.

Öppet hus i samarbete med Stadsbiblioteket i Haparanda, Haparanda Torneå släktforskarförening och Dis-Nord lockade många besökare. Vi visade vilka källor som finns tillgängliga där för släktforskare, samt instruerade om datorstöd vid källinhämtning.

Släktforskningens dag i Piteå

Pitebygdens Forskarförening och Dis-Nord hade öppet hus i Sommarro och Framnäs Folkhögskola. Visning av Genline, Ancestry och SVAR. I Södergården bjöds besökarna på kaffe och smörgås.

Informationsmöte i Luleå

Den 7 april anordnade Dis-Nord ett informationsmöte i Luleå. Vi blev tyvärr bara ett fåtal deltagare, men vi hade riktigt trevligt över en kopp kaffe.

Gunilla och Kjell informerade om Dis och Dis-Nord och visade släktforskarprogrammet DISGEN. Gunilla visade hur man söker i SVAR, Genline samt på skivorna Sveriges Befolkning 1980, Sveriges Dödbok 1947–2004 och Begravda i Sverige.

Deltagarna var mycket intresserade och timmen hann bli sen innan vi avslutade mötet.

KERSTIN FORS

Dis-Mitt

c/o Lilliesköld, Johannedalsv 150,
863 36 Sundsbruk,
060-155 030, ordf_mitt@dis.se
Hemsida: www.dis-mitt.se
Ordf: Anna Söderström

Nu lider vårterminen mot sitt slut och vi kan summera flera evenemang på våra satsningsorter. Nämnvärt är våra onsdagar med teman som hållits på Kustenlokalen, Sundsvall. Vi har där behandlat olika ämnen, ofta knutna till DISGEN. Vi upplever att det finns ett stort intresse att lära sig mer om hur man kan utnyttja programmets olika finesser. Eftersom det varit omtyckt så planerar vi att fortsätta med detta även i höst.

Flera planerade kurser börjar ta form. Till exempel har Östersund ett stort antal intressanta kurser på gång som jag tycker ni medlemmar ska passa på att utnyttja.

Arbetet med utbildningssatsningen fortskrider och vi är i stort behov av hjälp. Vi behöver ett par personer som vill ingå i en grupp som ska arbeta med frågor kring utbildning. Är du nyfiken på vad det innebär, så är du välkommen att vända dig till mig för mer information.

Ett nytt fräscht nummer av Dis-mitt nytt är under bearbetning och planeras vara klart innan vi tar lite sommarlov för att ladda inför höstens evenemang.

ANNA SÖDERSTRÖM

Dis-Bergslagen

Ekevägen 2 B, 72218 Västerås,
021-841111
ordf_bergslagen@dis.se
Hemsida: www.dis-bergslagen.se
Ordf: Brage Lundström

Dis-Bergslagen har sitt säte i Västerås. Verksamhetsområdet omfattar Västmanlands, Örebro, Södermanlands, Upplands, Dalarnas och Värmlands län.

Föreningens huvudsakliga syfte är att på lokal och regional nivå bedriva verksamhet, som understödjer och befrämjar Dis syften.

Bor du i Dis-Bergslagen verksamhetsområde och vill att vi ska ha aktiviteter på din ort?

Hör i så fall av dig till styr@dis-bergslagen.se eller prata med din släktforskarförening om samarbete med Dis-Bergslagen.

Släktforskarlagarna

Vi kommer att, tillsammans med övriga föreningar i Bergslagsregionen, ha en monter på Släktforskarlagarna i Falköping

Nätkurs i släktforskning

En nätkurs i släktforskning kommer under höstterminen 2009 att hållas vid Mittuniversitetet. Kursen är helt nätbunden, vilket gör att det inte krävs någon fysisk närvaro i Härnösand.

www.miun.se/slaktforskning

Öppet hus

Vi har öppet hus i vår lokal på Ekevägen 2B, Västerås under dessa dagar:

9/9	16.00–21.00
20/9	16.00–19.00
23/9	16.00–21.00
4/10	16.00–19.00
7/10	16.00–21.00
18/10	16.00–19.00
21/10	16.00–21.00

Dis-Öst

Anderstorpsvägen 16,
171 54 Solna, 08-7563314,
ordf_ost@dis.se
Hemsida: www.dis-ost.se
Ordf: Carl-Olof Sahlin

På väg mot Falköping

Tiden mellan släktforskarlagarna, som hålls varje år i augusti, kan ses som en resa. Under resans gång jobbar ett gäng med att ta fram material, som ska presenteras i en utställning i mässhallen på släktforskarlagarna. Montern är bokad och arbetet med att få det hela att fungera på plats har inletts.

Årets släktforskarlag i Falköping har som tema *Från Megalit till Megabit*. Alltså från stora stenar i naturen, som finns i Västra Götaland, till byggstenar i datorn. Man kan knyta ihop Västergötland och stenar med Stockholm och Solna med hjälp av personer, som har flyttat från Västergötland till vårt område för att arbeta med sten.

Vi har forskat på ett par släkter där medlemmarna faktisk gjorde den resan för över hundra år sedan, detta kommer att presenteras med stora antavlor. Födelsebygd och den trakt där de sedan verkade kommer att presenteras med bilder och vissa bakgrundsfakta. Vi hoppas det blir en spännande historia om hur folk har flyttat från landet till stan, inte för att få det lättare utan för att hitta arbete.

Släktforskarlagarna 2010 hålls i Örebro och har som tema 200-årsjubileet av Sveriges tronföljarval som genomfördes av ett riksdagsmöte i Örebro 1810. Är du intresserad av att delta i ett sådant projekt så är det dags att anmäla sig nu. Du kan göra det genom ett mail till styrelsen@dis-ost.se

KERSTIN BJERNEVİK

Dis-Filbyter

c/o Rolf Eriksson, Barrskogsv. 28,
59059 Vikingstad,
013-81283, ordf_filbyter@dis.se
Hemsida: www.dis-filbyter.se
Ordf: Rolf Eriksson

Dis-Väst

c/o Jan-Åke Thorsell, Björkedals-
gatan 7, 426 68 Västra Frölunda,
031-291155, ordf_vast@dis.se
Hemsida: www.dis-vast.se
Ordf: Jan-Åke Thorsell

Dis-Småland

c/o Ingvar Kärrdahl, Bäckv. 18
33015 Bor, 0370-650715,
ordf_smaland@dis.se
Hemsida: www.dis-smaland.se
Ordf: Ingvar Kärrdahl

Dis-Syd

Porfyrvägen 20,
22421 Lund,
ordf_syd@dis.se
Hemsida: www.dis-syd.se
Ordf: Jan Nilsson

Så var det dags för en liten kria i vårt organ. Denna gång tänker jag inte tala om hur förträffliga vi är utan om en del problem. Vi har ju funnits i tre år och lyckats bra i Linköping och Norrköping med välbesökta aktiviteter. Vårt upptagningsområde är ju större än dessa två städer så varför är vi inte på fler ställen?

Den främsta orsaken är avsaknad av funktionärer. Grupper på två till tre medlemmar som fixar en lokal att vara i och sprider vårt budskap bland andra släktforskare är en dröm. Ibland kan man tro att vi inte är välkomna där det finns släktforskarföreningar. Det beror naturligtvis på att de ser oss som konkurrenter medan vi vill vara komplement som hjälper till med datorer i vår hobby.

Förutom de aktiva i storstäderna har vi kontaktmän i Mjölby, Skänninge och Nyköping. Dessa ställer upp i samaktiviteter som Släktforskningens dag och på Genlines sommarturné med Bygdebånd. Visst skulle vi kunna vara fler som jobbade lite, man har mycket igen i glädje.

Finns det inga lite yngre som kunde ta tag i rodret? Medelåldern i Filbyters styrelse är 67 år, tack vare att vi har två ungdomar, 50+, bland oss. Du som vill hjälpa till är välkommen att höra av dig till mig. Kanske är problemet lika stort överallt. Statistiken över förbeställda DISGEN 8.2 talar för detta. Två medlemmar under 30 år har förbeställt programmet. Det är en mindre än de tre som är över 90 år och nu ska börja registrera i den nya versionen.

ROLF ERIKSSON

Vårsmöte i Kinna 17 maj

Dagen till ära, 17 maj, besökte DIS-Norges ordförande Torill Johnsen mötet. Torill informerade om norsk släktforskning och källor och vi gavs tillfälle att ställa frågor.

Karl-Erik Lerbro visade hur man gör en släktbok på CD. Jan Eurenus visade hur man släktforskar på nätet med Geline. Jan visade också Bygdebånd, en gemensam satsning av Sveriges Hembygdsförbund och Geline.

Dis-Väst visade DISGEN 8.2 samt övrigt DIS-utbud.

Släktforskar dagarna

Dis-Väst kommer att hjälpa till vid Släktforskar dagarna i Falköping den 21–23 augusti 2009.

Höstmöte

Dis-Västs första höstmöte blir i Skövde den 12 september. Daniel Berglund visar och informerar om nya programmet DISGEN 8.2. Dis-Väst medverkar till att hitta rätt i det nya programmet.

PRO-lokalen, Skolgatan 2, Skövde mellan 10–15.

Dis-Västs andra höstmöte i november är under planering.

Bokmässan i Göteborg

Dis-Väst medverkar på Bokmässan i Göteborg 24–27 september, med byggnation av montern onsdagen den 23 september.

INGRID LÄNNESTAD

 Bok & Bibliotek
GÖTEBORG BOOK FAIR

Verksamhetsområdet för Dis-Småland är Jönköpings-, Kronobergs, och Kalmar län. Antalet medlemmar är drygt 1000.

Efter årsmötet i mars 2009 består vår styrelse av:

- Egon Burman, Växjö
- Swen Gunnar Holke, Jönköping
- Börje Jönsson, Eksjö
- Ingvar Kärrdahl, Bor
- Bo Svensson, Åtvidaberg

Redaktör för Medlemsbladet:

- Sigrun Holmberg, Rydaholm
- e-post: sydneysystem@swipnet.se
Sammanställande i valberedningen:
• Rune Elofsson, Eksjö

Enligt vår verksamhetsplan ska vi verka för användning av dator och IT-teknik i släktforskningen och sprida kunskap härom inom verksamhetsområdet. Detta sker bland annat genom att:

- Anordna föreningsmöten
- Kurser och informationsträffar
- Samverka med släktforskar- och hembygdsföreningar
- Delta i kulturarrangemang
- Ge ut vår föreningsstidning

Släktforskarprogrammet DISGEN version 8.2 börjar nu säljas. Det innehåller ett antal nyheter och vidareutveckling av en hel del gamla funktioner. Vi kommer under hösten att anordna informationsträffar och kortkurser omkring nyheterna i DISGEN. Dessutom blir det vanliga grundkurser i DISGEN 8.2.

Har du material som du vill publicera i medlemsbladet kan du kontakta vår redaktör.

Du är alltid välkommen att kontakta någon i styrelsen för att framföra dina önskemål eller för att få ytterligare upplysningar.

INGVAR KÄRRDAHL

Årsmöte med EmiWeb

Årsmötet ägde rum i Södra Rörum den 5 april med ett femtiotal medlemmar. Mathias Nilsson och Kristin Mikalsen från projektet *Gränsvandring i Karlstad* höll föredrag. De presenterade det nya Sverige Amerika Centret, som nyss flyttat in i landshövdingersidens i Karlstad. De berättade om emigration och gränsvandring mellan Norge och Sverige.

EmiWeb är en ideell förening som ska utveckla, driva och tillhandahålla databasen EmiWeb för forskning. Medlemmar är ledande nordiska organisationer i emigrationsforskning, släktforskar- och hembygdsföreningar, statliga och kommunala institutioner och enskilda. EmiWeb startade i Karlstad 2007 och introducerades på släktforskar dagarna i Malmö i fjol.

Efter fika blev det så årsmöte utan sensationer. 2008 gav ett smärre underskott (7 300 kr), men ekonomin är god med ett kapital på över 400 000 kr. Mötet fastställde oförändrade medlemsavgifter för år 2010, 50 kr för helbetalande och 25 kr för familjemedlem.

Jan Nilsson, valdes om som styrelsens ordförande för 2009 och som styrelseledamöter omvaldes Caj Nilsson, Gunnar Persson och Bengt Kjollerström på två år. Nya revisorer blev Sven-Erik Eliasson och Tommy Lilja med Per-Åke Fredriksson som suppleant. Valberedningen består av Helge Olsson och Ingrid Böcklin.

Ordförande Jan tackade deltagarna för visat intresse och tillönskade alla en härlig släktforsarsommar med DISGEN 8.2.

MATS J LARSSON

Avsändare:
Föreningen DIS,
Gamla Linköping, 582 46 LINKÖPING

POSTTIDNING **B**

*Varför bli medlem i
Föreningen DIS?*

DISBYT

Få tillgång till vår släktdatabas
med över 19 miljoner poster.

DISGEN

Köp Sveriges mest spridda släkt-
program och få gratis support.

DISKULOGEN

Få en tidning 4 gånger per år med
det senaste inom området dator-
hjälp och släktforskning.

FORSKARSTUGAN

Få tillträde till forskarstugan i Lin-
köping där du kan testa CD-skivor,
abonnemang och läsa släktfors-
kartidningar.

REGIONFÖRENINGAR

Få tillgång till regional verksam-
het med kurser, möten och extra
medlemsservice runt om i landet.

I stugan kan du forska i mer än hundra
CD-skivor. Du kan också forska med
hjälp av ett antal abonnemang på inter-
net som t.ex. folkräkningar i USA och
Sverige, skannade kyrkböcker i Sverige
och lokala databaser för Östergötland
och Linköping.

www.dis.se

Gamla Linköping, Hovslagaregatan 3
013-149043

måndag–fredag kl 9–12 och 13–16
lördag–söndag kl 12–16 vissa sommarhelger